

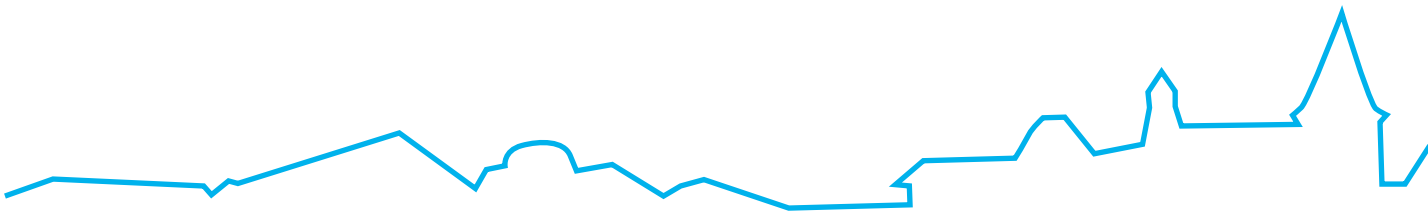
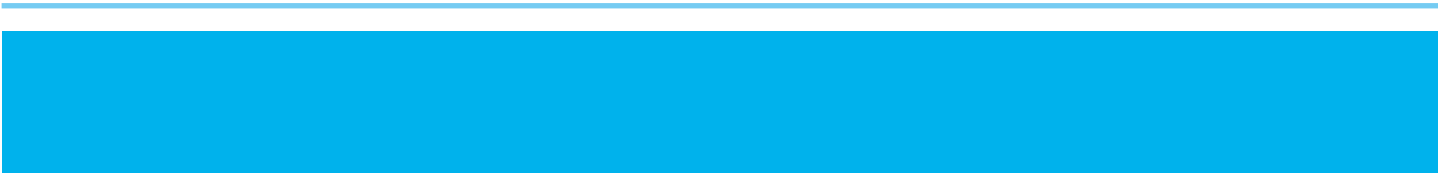
MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

ZPRACOVALO MINISTERSTVO VNITRA

MANUÁL PRO OBCE K ZÁKONU O PRÁVU SHROMAŽŤOVACÍM

EU2009.CZ

ÚVOD

V souvislosti s četnými dotazy týkajícími se aplikace zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění pozdějších předpisů, zejména co se týká problematiky zákazu shromáždění nebo ukončení, resp. rozpuštění některých shromáždění, připravilo Ministerstvo vnitra základní přehled české právní úpravy vztahující se obecně ke konání shromáždění a některá doporučení k řešení situací, které v souvislosti s konáním shromáždění mohou vzniknout.

Působnost orgánů veřejné správy na úseku shromažďování občanů vykonávají v přenesené působnosti jednotlivé obecní úřady, pověřené obecní úřady, krajské úřady a Ministerstvo vnitra (v dalším textu se pro přehlednost hovoří pouze o obecních úřadech, které se s aplikací shromažďovacího zákona v praxi setkávají nejčastěji). Obecní úřady na tomto úseku disponují některými významnými oprávněními, z nichž je třeba zdůraznit zejména oprávnění shromáždění zakázat v zákonem stanovených případech a dále oprávnění takové shromáždění rozpustit.

Smyslem tohoto informačního manuálu je poskytnout nejen obcím základní orientaci v právní úpravě shromažďovacího práva v České republice a zajišťování veřejného pořádku v souvislosti s konáním různých shromáždění na území České republiky.

Pravidelné aktualizace tohoto manuálu ve vztahu k aktuálnímu vývoji shromažďovacího práva budou zveřejňovány na internetových stránkách Ministerstva vnitra – www.mvcr.cz. Kromě aktuální legislativy a judikatury bychom zde rovněž rádi zveřejňovali vaše zkušenosti z praxe.

Odbornou pomoc v souvislosti s aplikací zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění pozdějších předpisů, poskytuje v rámci organizační struktury Ministerstva vnitra odbor všeobecné správy, správní oddělení, nám. Hrdinů 4, 140 21 Praha 4,

tel.: 974 816 469, fax: 974 816 820,

e-mail: partik@mvcr.cz.

Součástí tohoto Manuálu je i seznam kontaktních úředníků pro agendu práva shromažďovacího v rámci jednotlivých krajů, na které se mohou obecní úřady obracet.

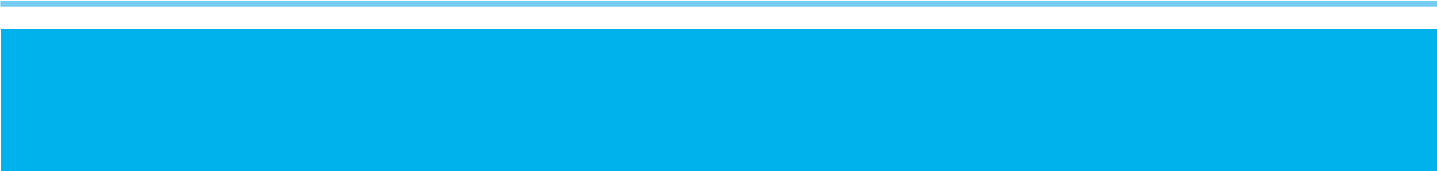
V případě specifictějších dotazů souvisejících s extremismem je možné se obracet rovněž na odbor bezpečnostní politiky, tel.: 974 832 037, fax: 974 833 522, e-mail: obp@mvcr.cz.

Právní stav publikace je k 31.5.2009.

OBSAH

ÚVOD	3
OBECNĚ KE SHROMAŽĎOVACÍMU PRÁVU ANEB KDE VŠUDE JE SHROMAŽĎOVACÍ PRÁVO UPRAVENO	7
Evropský soud pro lidská práva	8
ÚSTAVNÍ GARANCE SHROMAŽĎOVÁNÍ	11
Listina zakotvuje řadu dalších základních lidských práv a svobod, které souvisejí se shromažďovacím právem a jež jsou stejně důležité	11
SHROMAŽĎOVACÍ ZÁKON	13
Obecně k právu shromažďovacímu	13
Oznámení shromáždění	14
Oprávnění a povinnosti obecního úřadu před konáním shromáždění	16
Přezkum rozhodnutí ve správním soudnictví	17
K ZÁKAZU SHROMÁŽDĚNÍ PŘED JEHO KONÁNÍM	19
Zákaz shromáždění podle ustanovení § 10 odst. 1 shromažďovacího zákona	19
Zákaz shromáždění podle ustanovení § 10 odst. 2 shromažďovacího zákona	21
Zákaz shromáždění podle ustanovení § 10 odst. 3 shromažďovacího zákona	25
Lhůty pro zákaz shromáždění	27
Oprávnění obecního úřadu (a dalších osob) v době konání shromáždění (§ 12 zákona)	28
K PRAKTICKÝM OTÁZKÁM ROZPOUŠTĚNÍ SHROMÁŽDĚNÍ NA MÍSTĚ	30
OPRÁVNĚNÍ A POVINNOSTI SVOLAVATELE A ÚČASTNÍKŮ SHROMÁŽDĚNÍ	34
PŘESTUPKY PROTI PRÁVU SHROMAŽĎOVACÍMU	37
SPOLUPRÁCE POLICIE ČR A OBCÍ	40

KOORDINAČNÍ DOHODY PODLE ZÁKONA O POLICII	40
Obecně k působnosti	40
Obsah koordinačních dohod	41
OBECNÍ POLICIE A EXTREMISMUS	44
Vnitřní bezpečnost státu	44
Pojem a postavení obecní policie	44
Věcná a místní působnost obecní policie	44
Stanovisko odboru bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra ke smíšeným hlídkám	45
Policie České republiky	45
Obecní (městská) policie	46
PŘÍLOHY	49
Orientační kalendář rizikových dní	49
Seznam veřejných akcí extremistů v ČR v roce 2008	55
Kontaktní úředníci pro agendu práva shromažďovacího	60
Důležitá judikatura NSS	62
Zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím	63

OBECNĚ KE SHROMAŽĎOVACÍMU PRÁVU ANEB KDE VŠUDE JE SHROMAŽĎOVACÍ PRÁVO UPRAVENO

Důkladné porozumění mezinárodním souvislostem shromažďovacího práva je velmi důležité jak při posuzování oznámení, tak při snahách zpřísnit českou úpravu ve shromažďovacím zákoně.

Tato kapitola má za cíl seznámit vás s významem mezinárodních závazků, základním mezinárodněprávním zakotvením shromažďovacího práva a s rozhodováním Evropského soudu pro lidská práva.

Právo pokojně se shromažďovat patří mezi **základní lidská práva**. Jako takové je zakotveno v celé řadě mezinárodních smluv, které jsou pro Českou republiku závazné. K těm nejdůležitějším patří:

- **Mezinárodní pakt o občanských a politických právech (čl. 21)** (dále jen Mezinárodní pakt)
- **Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod (čl. 11)** (dále jen Úmluva)

Mezinárodní pakt ve svém čl. 21 stanoví, že

„uznává se právo na pokojné shromažďování. Výkon tohoto práva nesmí být žádným způsobem omezován s výjimkami, jež stanoví zákon a jež jsou nutné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti nebo veřejné bezpečnosti, veřejného pořádku, ochrany veřejného zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.“

Úmluva o lidských právech, která ve svém čl. 11 odst. 1 stanoví, že

„každý má právo na svobodu pokojného shromažďování...“

Úmluva stejně jako Pakt nepovažuje právo na svobodu shromažďování za právo neomezitelné a odst. 2 stanoví podmínky, za nichž ho lze omezit.

Tyto podmínky jsou následující:

- (1) musí tak stanovit zákon a zároveň
- (2) tato omezení musí být nezbytná v demokratické společnosti. Za legitimní cíl pro omezení lze uvést národní bezpečnost, veřejnou bezpečnost, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochranu zdraví nebo morálky nebo ochranu práv a svobod jiných.

Neopominutelnou zůstává zásada přiměřenosti.

Úmluva o lidských právech stejně jako **Mezinárodní pakt** garantují pouze právo na svobodu pokojného shromažďování.

Mezi základní lidská práva, která jsou upravena v mezinárodních smlouvách, patří mj. i svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání a zákaz diskriminace.

Mezinárodní úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace ve svém čl. 4 pak zavazuje Českou republiku označit takové jednání, jako je např. podněcování k rasové diskriminaci nebo podpora a účast v organizaci zaměřené na rasovou diskriminaci, za trestný čin. **Stejně tak nás zavazuje „nedovolit celostátním ani místním veřejným orgánům nebo institucím podporovat nebo podněcovat rasovou diskriminaci“.**

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

Na výklad Úmluvy a v ní zakotvené shromažďovací právo má velký vliv Evropský soud pro lidská práva (dál jen ESLP), který dohlíží na dodržování Úmluvy. Vzhledem k tomu, že se Česká republika v rámci plnění svých mezinárodněprávních závazků podrobila jurisdikci ESLP, má judikatura ESLP výrazný vliv na rozhodování českých soudů. Ostatně české soudy na rozhodnutí ESLP hojně odkazují. Pokud by Česká republika nedodržovala závazky z Úmluvy plynoucí, může být štrasburským soudem odsouzena.

Z judikatury ESLP

Na případu **Stankov a Sjedenocená makedonská organizace Ilinden proti Bulharsku** si nyní rozebereme argumentaci soudu. Tento rozsudek patří k těm, které do značné míry rekapituluji předchozí rozhodovací praxi. Zaměříme se zejména na to, jak soud posuzuje skutečnosti související s možností omezení práva pokojně se shromažďovat.

Organizaci Ilinden byla z nejrůznějších důvodů zakazována veřejná shromáždění, Bulharsko argumentovalo zejména držením zbraní a nebezpečím, které vyplývá z cílů této organizace, jež spočívají v hlásání separatistických myšlenek. Důležitá je pro nás především argumentace soudu.

Soud v rozsudku připomněl, „že čl. 11 Úmluvy chrání pouze právo na „pokojné shromáždění“. Tento pojem, podle judikatury Komise, nezahrnuje manifestaci, na níž mají organizátoři a účastníci násilné úmysly“.

Soud dále konstatoval, že na čl. 11 musí být nahlíženo ve světle čl. 10 Úmluvy, který zakotvuje svobodu projevu. Informace a myšlenky, ačkoliv je možno je označit za zraňující, šokující, znepokojující, třeba i pohoršující, radikalistické a zavrženíhodné, nejsou ještě samy o sobě s to odůvodnit přijetí opatření nezbytného v demokratické společnosti, kterým by bylo zasaženo do práva pokojně se shromažďovat.

Stát musí v rámci své diskreční pravomoci, vzhledem k možnému zásahu do práva pokojně se shromažďovat, vykonávat tuto svoji pravomoc rozumně, pečlivě a v dobré víře, přičemž důvody pro ospravedlnění zásahu do práva pokojně se shromažďovat musí být založeny na přijatelném posouzení relevantních skutečností. Tímto zásahem pak musí být sledován legitimní cíl, k jehož dosažení je nutno použít přiměřené prostředky. Soud dále konstatoval, že zákaz organizace nemůže postačovat k ospravedlnění praxe systematických zákazů pokojných shromáždění. Musí se posuzovat konkrétní důvody, na něž bylo pro ospravedlnění zasahování odkazováno. „*Svoboda shromažďování a právo jejím prostřednictvím vyjádřit názory patří k prvořadým hodnotám demokratické společnosti. Esencí demokracie je její schopnost řešit problémy prostřednictvím otevřené diskuse. Radikální opatření preventivního rázu, kterými je potlačena svoboda shromažďování a projevu v jiných případech než při podněcování k násilí nebo odmítání demokratických principů – ač se státním orgánům některé názory a slova mohou zdát jakkoli šokující a nepřijatelná a ač mohou být požadavky jakkoli nelegitimní, prokazují demokracii špatnou službu a často ji dokonce ohrožují.*“

Na výše citovaný rozsudek ESLP se mnohdy odvolávají i svolavatelé shromáždění. Z výše citovaného rozhodnutí soudu však vyplývá, že je plně v souladu s Úmluvou zákaz či rozpuštění v případě, že při něm dochází k podněcování k násilí nebo k odmítání demokratických principů.

Z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 3. 2009, č. j. 11 Ca 146/2008-65

Mezi demokratické principy patří nepochybně i zásada, podle níž jsou lidé svobodní a rovni v důstojnosti i v právech, mezi základní principy demokratické společnosti patří nedotknutelnost osoby, právo na zachování lidské důstojnosti, právo na to zvolit si národnost s tím, že příslušnost k jakékoliv národnosti nebo etnické menšině nesmí být nikomu na újmu. **Každý, kdo chce realizovat právo shromažďovací, musí respektovat základní principy a svobody dalších subjektů.** Proto také zákon č. 84/1990 Sb. stanoví důvody, pro které lze shromáždění zakázat, resp. rozpuštit. Rozněcování nenávisti a nesnášenlivosti ve vztahu k menšinám patří mezi důvody, které zákon stanoví pro to, aby shromáždění mohlo být zakázáno, resp. rozpuštěno. Tento důvod je nutno zahrnout pod pojem odmítání demokratických principů. Ve vztahu k odmítání demokratických principů Evropský soud opatření směřující k omezení shromažďovacího práva připouští.

Shrnutí

Shromažďovací právo patří k základním lidským právům a svobodám a jako takové je zakotveno v řadě mezinárodních smluv, které jsou pro ČR přímo závazné.

Významné interpretační vodítko pro výklad shromažďovacího práva představuje judikatura ESLP. České soudy interpretaci ESLP obecně respektují, proto je důležité znát alespoň některé důležité rozsudky ESLP. Rovněž žádná novela shromažďovacího zákona nemůže být v rozporu s mezinárodními závazky ČR.

K dalším významným rozhodnutím patří Öllinger proti Rakousku, Plattform „Ärzte für das Leben“ proti Rakousku, Tsonev proti Bulharsku.

*Judikatura ESLP je dostupná na webových stránkách soudu
<http://www.echr.coe.int/echr>.*

*Některá důležitá rozhodnutí jsou k dispozici rovněž v českém jazyce
v systému ASPI.*

ÚSTAVNÍ GARANCE SHROMAŽĎOVÁNÍ

*Právo shromažďovací je zaručeno i normou nejvyšší právní síly,
a to Listinou základních práv a svobod.*

Listina základních práv a svobod zakotvuje právo na svobodu shromažďování jako základní politické právo každého člověka v čl. 19.

- 1) Právo pokojně se shromažďovat je zaručeno.
- 2) Toto právo lze omezit zákonem v případech shromáždění na veřejných místech, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, ochranu veřejného pořádku, zdraví, mravnosti, majetku nebo pro bezpečnost státu. Shromáždění však nesmí být podmíněno povolením orgánu veřejné správy.

Právo pokojně se shromažďovat je zaručeno všem, tedy i cizincům, přičemž shromáždění není podmíněno povolením orgánu veřejné správy. Právní úprava je tak založena na oznamovacím, nikoliv povolovacím principu.

Zákonem, který blíže provádí shromažďovací právo, je zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen shromažďovací zákon). Tento zákon může v případě shromáždění na veřejných místech toto právo omezit, a to z taxativně uvedených důvodů.

Bez ohledu na existenci prováděcího zákona zůstává uvedené právo shromažďovat se přímo aplikovatelné prostřednictvím Listiny, jak vyplývá z čl. 41 odst. 1.

Zákon může stanovit bližší podmínky, je však nutné, aby zákonná omezení splňovala kritéria opatření nezbytných v demokratické společnosti (princip přiměřenosti) a zároveň aby tato omezení byla odůvodněna jednou z šesti v Listině uvedených hodnot.

Listina zakotvuje řadu dalších základních lidských práv a svobod, které souvisejí se shromažďovacím právem a jež jsou stejně důležité:

- každý má právo, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, ochrana před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života (čl. 10)
- je zaručena svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání (čl. 15)

- je zaručena svoboda projevu (čl. 17)
- nikomu nesmí být na újmu příslušnost k národnostní nebo etnické menšině (čl. 24).

Z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 3. 2009, č. j.: 11 Ca 146/2008-65

Jak vyplývá z čl. 19 Listiny i z čl. 11 Úmluvy, právo na svobodu pokojného shromažďování není právem absolutním či neomezeným, **je nutno respektovat ochranu práv a svobod druhých, ochranu veřejného pořádku a dalších zájmů v těchto ustanoveních uvedených.** (...), i při výkonu tohoto práva je nutno respektovat práva ostatních, tedy i práva menšin.

(...)

Základní práva a svobody jsou zcela rovnocenné s právem shromažďovacím a je nutno jim poskytovat shodnou ochranu.

Shrnutí

Právo shromažďovat se na veřejnosti náleží každému, omezení je možné pouze ve výjimečných případech, které musí být v zákoně stanoveny. **Důležité je důsledně dbát na zásadu přiměřenosti zásahu do lidských práv.** Kromě práva shromažďovacího je totiž v Listině zakotvena celá řada dalších základních lidských práv a svobod, jako je svoboda náboženského vyznání nebo práva národnostních a etnických menšin.

Shromažďovací právo je založeno na oznamovacím principu, veřejná shromáždění se tedy nepovolují!

SHROMAŽDOVACÍ ZÁKON

Nyní se tedy dostáváme již k samotnému shromažďovacímu zákonu, který blíže provádí Listinou zakotvené právo shromažďovat se. Zákon musí být v souladu jak s Listinou, tak s mezinárodními závazky ČR. Výklad se zaměří nejdříve na rekapitulaci právní úpravy, následně budou rozebrány praktické problémy, s nimiž se obce při aplikaci zákona setkávají.

OBECNĚ K PRÁVU SHROMAŽDOVACÍMU

Podle § 1 odst. 2 zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen shromažďovací zákon), slouží výkon shromažďovacího práva občanům k využívání svobody projevu a dalších ústavních práv a svobod, k výměně informací a názorů a k účasti na řešení veřejných a jiných společných záležitostí vyjádřením postojů a stanovisek. Za shromáždění se přitom považují též pouliční průvody a manifestace. Je tedy zřejmé, že např. shromáždění, jehož cílem je vyslovit nesouhlas se zahraniční a bezpečnostní politikou České republiky, tedy se záležitostí veřejného zájmu, je shromážděním podle zákona č. 84/1990 Sb.

Svolavatelem shromáždění může být **každá** fyzická osoba starší 18 let, právnická osoba se sídlem na území České republiky nebo skupina osob (§ 3 shromažďovacího zákona). Ke shromáždění **není třeba souhlasu správního orgánu**. Shromáždění však podléhá **oznamovací povinnosti**, až na zákonné výjimky uvedené v § 4 odst. 1 shromažďovacího zákona, mezi něž patří shromáždění konaná v obydlích občanů, náboženská shromáždění, shromáždění jmenovitě pozvaných osob v uzavřených prostorách a shromáždění pořádaná právnickými osobami přístupná jen jejich členům či pracovníkům a jmenovitě pozvaným hostům.

Působnost na úseku zákona o právu shromažďovacím vykonává v přenesené působnosti **obecní úřad**, v jehož územním obvodu se má shromáždění konat. Pokud místo konání shromáždění přesahuje územní obvod obecního úřadu, vykonává tuto působnost pověřený obecní úřad, pokud přesahuje územní obvod pověřeného obecního úřadu, vykonává tuto působnost krajský úřad, a pokud přesahuje hranice kraje, vykonává tuto působnost Ministerstvo vnitra (§ 2a shromažďovacího zákona).

Shromážděním lze protestovat proti politickému nebo jinému smýšlení. Opačný výklad by byl nejen v rozporu s § 1 odst. 2 shromažďovacího zákona, ale i mezinárodními závazky a Listinou.

Praktické problémy

V médiích jsou shromáždění, která se konají v jeden den na několika místech České republiky prezentována jako společná akce. Nemá zde tedy působnost vykonávat Ministerstvo vnitra? *I když je konání shromáždění ve více městech ČR najednou prezentováno jako společná iniciativa, jedná se stále o působnost jednotlivých obcí. O působnost pověřeného obecního úřadu se bude jednat tehdy, pokud přesáhne shromáždění nebo průvod hranice obce, obdobně je příslušný krajský úřad, jestliže přesáhne shromáždění nebo průvod hranice správního obvodu pověřeného obecního úřadu. Na nastíněnou situaci je třeba pohlížet jako na jednotlivá oznámená shromáždění, skutečnost, že se jedná o společnou iniciativu, není rozhodná.*

OZNÁMENÍ SHROMÁŽDĚNÍ

Konání shromáždění je povinen **písemně oznámit příslušnému úřadu jeho svolavatel tak, aby úřad oznámení obdržel alespoň pět dnů předem.** Úřad může v odůvodněných případech přijmout oznámení i v kratší lhůtě. Tato oznámení by neměl automaticky odmítat, aniž by se vypořádal s jejich odůvodněností. Případem, kdy je kratší doba odůvodněná, může být shromáždění reagující na aktuální dění, např. protest proti odvolání vlády. Odůvodněnost oznámení podaného v kratší než pětidenní lhůtě, je v konkrétním případě plně na posouzení úřadu.

Za právnickou osobu předloží oznámení ten, kdo je v této věci zmocněn jednat jejím jménem.

Oznámení lze předložit též osobně v pracovní den v době mezi osmou a patnáctou hodinou. Úřad vytvoří podmínky, aby oznámení mohla být řádně přijímána (§ 5 odst. 1 shromažďovacího zákona). Oznámení nemůže být učiněno dříve než šest měsíců přede dnem konání shromáždění (§ 5 odst. 2 shromažďovacího zákona).

Náležitosti oznámení jsou upraveny v § 5 odst. 3 a 4 shromažďovacího zákona:

- účel** shromáždění, den a místo jeho konání a doba zahájení; jde-li o shromáždění na veřejném prostranství, též předpokládaná doba jeho ukončení;
- předpokládaný **počet účastníků** shromáždění;
- opatření**, která svolavatel provede, aby se shromáždění konalo v souladu se zákonem, zejména **potřebný počet pořadatelů** starších 18 let, které k organizaci shromáždění určí, a způsob jejich označení;

- d) má-li jít o pouliční průvod, je nutno uvést výchozí místo, cestu a místo ukončení;
- e) jméno, příjmení a trvalý pobyt svolavatele, u právnické osoby její název a sídlo a také jméno, příjmení a bydliště toho, kdo je zmocněn v této věci jednat jejím jménem;
- f) jméno, příjmení a trvalý pobyt toho, kdo je zmocněn jednat v zastoupení svolavatele;
- g) má-li se shromáždění konat pod širým nebem mimo veřejná prostranství, je svolavatel povinen k oznámení přiložit souhlas toho, kdo je vlastníkem, případně uživatelem pozemku.

Neuvede-li svolavatel jednotlivé údaje či jsou-li uvedené údaje neúplné nebo nepřesné, úřad na to svolavatele při osobním předložení oznámení upozorní s tím, že nebudou-li tyto vady odstraněny, nepůjde o platné oznámení. Svolavatel je oprávněn na místě oznámení potřebným způsobem doplnit nebo upravit. Bylo-li oznámení předloženo jiným způsobem, úřad svolavatele na vady neprodleně písemně upozorní. Povinnost svolavatele písemně oznámit úřadu konání shromáždění s pětidenním předstihem je splněna až v okamžiku odstranění vad oznámení.

Ustanovení § 4 odst. 3 shromažďovacího zákona stanoví, že rada obce může přijmout nařízení, v němž určí místa, kde se shromáždění nemusí oznamovat. Může se jednat např. o náměstí, ulici apod. Toto ustanovení je však třeba interpretovat v návaznosti na zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. V případě malých obcí, kde není rada, přijímá nařízení obce zastupitelstvo. Pokud obec využije svého oprávnění vyplývajícího z tohoto ustanovení a nařízením stanoví místo, kde je možné konat akce bez oznámení shromáždění, není pak svolavatel povinen konání shromáždění za podmínek vymezených nařízením oznamovat. Svolavatel tak sice nemá povinnost oznámit shromáždění, v ostatních ustanoveních se však shromažďovací zákon plně aplikuje. Svolavatel tedy musí zajistit dostatečný počet pořadatelů a jinak dbát na plynulý průběh shromáždění.

Praktické problémy

Shromáždění sloužící k projevům náboženského vyznání nemusí být oznamována úřadu. Přesto úřad obdrží oznámení od církve, že např. každou první sobotu v měsíci budou mít v určitou dobu shromáždění na určitém místě dle § 4 odst. 1 písm. b) shromažďovacího zákona. Jak má úřad postupovat, pokud další svolavatel oznámí konání shromáždění ve stejné době a na shodném místě? Postupuje úřad, jako kdyby bylo shromáždění církve shromážděním dle shromažďovacího zákona? Je takováto kolize důvodem pro zákaz shromáždění dle § 10 odst. 2?

Církev nemusí své shromáždění oznamovat. Pokud shromáždění oznámí v režimu shromažďovacího zákona, úřad na takové oznámení, které má všechny zákonné náležitosti, nahlíží jako na platné oznámení o konání shromáždění podané v režimu shromažďovacího zákona. Koliduje-li oznámení druhého svolavatele s oznámeným shromážděním církve a nedojde-li mezi oznamovatelem shromáždění k dohodě, je takováto kolize důvodem pro vydání rozhodnutí o zákazu shromáždění druhého svolavatele.

OPRÁVNĚNÍ A POVINNOSTI OBEČNÍHO ÚŘADU PŘED KONÁNÍM SHROMÁŽDĚNÍ

Příslušný úřad před konáním shromáždění:

- 1) **může** s ohledem na místní podmínky nebo na veřejný pořádek **navrhnout** svolavateli, aby se shromáždění **konalo na jiném místě nebo v jinou dobu** (§ 8 shromažďovacího zákona)
 - 2) **může svolavateli uložit**, aby shromáždění konané ve večerních hodinách bylo ukončeno tak, aby nedošlo k nepřiměřenému rušení nočního klidu (§ 9 shromažďovacího zákona)
 - 3) **zakáže konání** shromáždění (§ 10 odst. 1 shromažďovacího zákona), jestliže **by oznámený účel směřoval** k výzvě:
 - a) popírat nebo omezovat osobní, politická nebo jiná práva občanů pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání a sociální postavení nebo k rozněcování nenávisti a nesnášenlivosti z těchto důvodů
 - b) dopouštět se násilí nebo hrubé neslušnosti
 - c) jinak porušovat ústavu a zákony
 - 4) **zakáže konání shromáždění** (§ 10 odst. 2 shromažďovacího zákona), jestliže
 - a) se má konat na místě, kde by účastníkům hrozilo závažné nebezpečí pro jejich zdraví
 - b) na stejném místě a ve stejnou dobu se má podle dříve doručeného oznámení konat jiné shromáždění a mezi svolavateli nedošlo k dohodě o úpravě doby jeho konání; nelze-li určit, které oznámení bylo doručeno dříve, rozhodne se za účasti zástupců svolavatelů losováním
 - 5) **může shromáždění zakázat** (§ 10 odst. 3 shromažďovacího zákona), má-li být konáno v místě, kde by nutné omezení dopravy a zásobování bylo v závažném rozporu se zájmem obyvatelstva, lze-li bez nepřiměřených obtíží konat shromáždění jinde, aniž by se tím zmařil oznámený účel shromáždění.
- O zákazu shromáždění (§ 10 shromažďovacího zákona) nebo době jeho ukončení (§ 9 shromažďovacího

zákona) rozhodne úřad bezodkladně, **nejpozději však do tří dnů** od okamžiku, kdy obdržel platné oznámení. Do třídní lhůty se podle platného zákona počítají i svátky a další dny pracovního klidu. Do budoucna se počítá s prodloužením této lhůty na tři pracovní dny.

Úřad vyvěsí písemné vyhotovení rozhodnutí na své úřední desce a rozhodnutí vyhlásí místním rozhlasem nebo jiným obdobným způsobem; pokud se má shromáždění konat na území dvou nebo více obcí, úřad zajistí, aby bylo jeho rozhodnutí vyhlášeno v obcích, v nichž se má shromáždění konat. Pokud o to svolavatel požádá, zašle mu úřad současně s vyvěšením rozhodnutí na úřední desce písemné vyhotovení na vědomí. Vyvěšením na úřední desce je rozhodnutí oznámeno a svolavatelům doručeno. Na žádost svolavatele mu úřad vydá písemné vyhotovení rozhodnutí. Pokud úřad ve lhůtě nevyvěsí písemné vyhotovení rozhodnutí na své úřední desce, může svolavatel shromáždění uspořádat.

PŘEZKUM ROZHODNUTÍ VE SPRÁVNÍM SOUDNICTVÍ

Proti rozhodnutí úřadu o zákazu shromáždění či o době jeho ukončení může svolavatel podat do 15 dnů od doručení opravný prostředek u soudu (jedná se o žalobu proti rozhodnutí správního orgánu, kdy správní orgán vystupuje na straně žalovaného), k němuž přiloží písemné vyhotovení rozhodnutí. Ačkoliv shromažďovací zákon v ustanovení § 11 odst. 3 stanoví, že se pro dané řízení použije občanský soudní řád, je toto ustanovení vzhledem ke změnám na poli správního soudnictví již překonané. Pro řízení při přezkoumávání rozhodnutí úřadu vydaných podle § 11 odst. 1 shromažďovacího zákona se postupuje podle soudního řádu správního, konkrétně pak podle úpravy řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (ustanovení § 65 až 78 s. ř. s.) a podle obecných ustanovení o řízení, pokud nejsou vyloučena zvláštními ustanoveními.

Opravný prostředek nemá odkladný účinek. Soud rozhodne do tří dnů, o podaném opravném prostředku rozhoduje ve formě rozsudku (viz § 78 s. ř. s.). Soud rozhodnutí úřadu zruší, jestliže nebyly dány důvody k zákazu shromáždění.

Svolavatel je pak oprávněn shromáždění uspořádat, a to následovně:

- pokud soud rozhodnutí o zákazu shromáždění zruší **ještě před datem, kdy se shromáždění mělo konat**, může svolavatel shromáždění uspořádat **v původním termínu**, aniž by byl povinen o tom úřad informovat; úřadu je tedy datum konání shromáždění známo z oznámení
- pokud svolavatel shromáždění neuspořádá podle původního termínu (např. proto, že soud rozhodl až po tomto datu), může jej uspořádat později, vždy však **do 30 dnů od právní moci rozhodnutí soudu**.

Pokud ale uspořádá shromáždění **v jiném termínu**, než původně oznamoval, vždy o tom musí **úřad nejpozději jeden den před konáním shromáždění vyrozumět**.

- v době po 30 dnech od právní moci rozsudku již nelze shromáždění, které bylo předmětem soudního řízení, uspořádat podle původního oznámení. Shromáždění by se muselo oznámit jako nové.

Slova „podle původního oznámení“ v § 11 odst. 3 je nutno vykládat pouze jako podle původního termínu. Slova „v pozdější době“ uvedená v poslední větě citovaného ustanovení korespondují se slovem „později“ uvedeným v předposlední větě citovaného ustanovení.

Jiný výklad by vedl k absurditě, kdy by chtěl svolavatel vyhraného soudu toto shromáždění uspořádat v libovolném termínu, tedy i za 50 let od doby po 30 dnech od právní moci rozsudku, kdy by zcela zřejmě unikla aktuálnost oznámeného účelu a úřad by s ohledem na skartační řád ani nevěděl, ke kterému původnímu oznámení se vyrozumění váže.

Tento výklad vyplývá i z rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 8 Ca 323/2007-23 ze dne 19. 10. 2007, který nabyl právní moci dne 8. 11. 2007.

Důvody pro zákaz shromáždění je nutné pečlivě rozvést již v samotném rozhodnutí.

Úřady mnohdy svoje důvody pro zákaz blíže rozvádějí až ve vyjádření k žalobě, případně až v řízení o kasační stížnosti. Jak ale konstatoval NSS v bodě 39 rozhodnutí ze dne 15. 4. 2009, „*důvody zákazu shromáždění nelze dále vysvětlovat a rozhojňovat teprve ve vyjádření k žalobě nebo (...), teprve v samotné kasační stížnosti*“.

K ZÁKAZU SHROMÁŽDĚNÍ PŘED JEHO KONÁNÍM

Jak již bylo konstatováno výše, obec může shromáždění za určitých podmínek zakázat. Nyní se tedy podrobněji podíváme na podmínky, které musí být naplněny proto, aby mohlo být shromáždění zakázáno již před konáním.

Zákaz shromáždění podle ustanovení § 10 odst. 1 shromažďovacího zákona

Obec může shromáždění zakázat, pokud je z oznámeného účelu zřejmé, že shromáždění směřuje k porušování práv a svobod jiných, k porušování zákona a ústavy a k dopouštění se násilí a hrubé neslušnosti. Svolaatelé extremistických shromáždění však pravidelně oznamují jiný účel, než je ten skutečný. Má se tedy v takovém případě úřad zabývat tím, co stojí za svolavatelovými úmysly, či nikoliv? **Vzhledem k současné judikatuře je nezbytné vzít při výkladu pojmu „oznámený účel shromáždění“ v úvahu nejen to, co svolavatel uvede v oznámení, ale i celkový kontext situace.**

Rozsudek NSS ze dne 5. listopadu 2007, č. j. 8 As 51/2007-67

„Není udržitelný názor městského soudu, podle něž musí správní orgán vycházet pouze z oznámeného účelu shromáždění. Zkušenost ukazuje, že subjekty, jejichž cíle jsou v rozporu se základními principy demokracie, neodhalují tyto cíle dříve než jejich realizací. Formálně oznámený účel shromáždění pak jistě může skrývat cíle a záměry, které se liší od těch proklamovaných.“

Úřad je tedy povinen zabývat se skutečným účelem shromáždění, a pokud dojde k závěru, že skutečný účel shromáždění odporuje ustanovení § 10 odst. 1 shromažďovacího zákona, je povinen je zakázat. Jaké má úřad možnosti při odhalování pravého účelu shromáždění? Jsou to zejména následující okolnosti:

- 1) datum shromáždění
 - je datum pro svolavatele nějak důležité?
 - jde o významný den pro daný region, město?
- 2) místo, resp. trasa pochodu
 - sociálně vyloučená lokalita, židovská část, uctění památky z 2. světové války
- 3) souhlasí účel uvedený v oznámení s místem shromáždění
 - např. pokud je účel shromáždění uveden „Protest proti válce“, je trasa adekvátní tomuto účelu?
- 4) jak je akce prezentována navenek
 - na webových stránkách, youtube

5) osoba svolavatele

jsou známy svolavatelovy extremistické postoje, organizoval v minulosti extremistické srazy?

proběhla předchozí shromáždění svolaná týmž svolavatelem nepokojně, v rozporu se zákony?

6) jak akci vnímá veřejnost

je pochod vnímán jako zastrašování, demonstrace síly?

je shromáždění vnímáno jako odpovídající nahlášenému účelu?

Součástí tohoto manuálu je i kalendář rizikových dnů. Každá obec by si měla zpracovat svoje vlastní doplnění o riziková data možných shromáždění (transporty, rasové vraždy...) a pokusit se odhadnout riziková, pro extremisty zajímavá místa. Je nutné si uvědomit, že odlišný účel shromáždění, než je ten oznámený, lze vyvodit z kontextu celé situace, tedy nikoliv pouze z osoby svolavatele či místa.

Kde může obec získat informace pro posouzení skutečného účelu?

- Webové stránky svolavatele, pozvánky na akci
- Politologická pracoviště; znalecké ústavy
- Židovská obec, okresní a krajská muzea
- Policie ČR

znam znalců a znaleckých ústavů je k dispozici na webové stránce

[www. justice.cz](http://www.justice.cz).

V současné době se na extremismus specializuje Univerzita obrany v Brně, Ústav kriminalistiky a forenzních disciplín VŠ Karlovy Vary a Západočeská univerzita v Plzni.

Shrnutí

Účel shromáždění je třeba posuzovat v jeho celkovém kontextu historických a společenských souvislostí, místa konání, osob účastníků a informací, které jsou o nich známy, vnímání účelu akce veřejností. Shromáždění nelze zakázat pouze kvůli osobě svolavatele.

Praktické problémy

Svolavatel již v minulosti v obci shromáždění pořádal, neobešla se však bez problémů. Je možné shromáždění tohoto svolavatele z tohoto důvodu zakázat?

Ne. Pouze z důvodu v minulosti nezvládnutých akcí nelze shromáždění dopředu zakázat, neboť nelze presumovat, že všechna svolavatelova shromáždění budou nepokojná. Nicméně nepokojnost minulých shromáždění lze využít při případném zákazu jako podpůrný argument.

Svolavatel se aktivně zúčastňuje koncertů neonacistických kapel. Navíc má na těle mnoho tetování s neonacistickou symbolikou, chodí oblečen do značek oblíbených neonacisty. Navíc i většina pořadatelů je známa svými sympatiemi k tomuto hnutí. Lze shromáždění takového svolavatele zakázat?

Ani takovéto shromáždění nelze pouze z důvodů svolavatelových názorů zakázat. Nastanou-li však další, výše popsané okolnosti, je možné informace známé o svolavateli a pořadatelích využít jako podpůrný argument.

Svolavatel, o němž je známo, že se aktivně účastní akcí Národního odporu, svolá pochod s účelem „Protest proti válce v Iráku“. Trasa pochodu však vede židovskou čtvrtí. Termín akce je v sobotu, navíc v den výročí deportace Židů. Na výzvu na změnu trasy, která by odpovídala oznámenému účelu, svolavatel nereagoval. Veřejností je akce vnímána jako jasný vzkaz obětem druhé světové války a výhrůžka. Lze takové shromáždění zakázat?

Vzhledem k tomu, že v kontextu situace skutečný účel shromáždění směřuje k výzvě popírat nebo omezovat práva jiných občanů pro jejich národnost, náboženské vyznání a k rozněcování nenávisti a nesnášenlivosti, z těchto důvodů je možné takové shromáždění zakázat. Úřad však musí svůj zákaz pečlivě odůvodnit a každé tvrzení podpořit argumenty.

Zákaz shromáždění podle ustanovení § 10 odst. 2 shromažďovacího zákona

Úřad shromáždění zakáže:

- jestliže se má konat na místě, kde hrozilo závažné nebezpečí pro zdraví účastníků
- anebo se má na stejném místě a ve stejnou dobu konat jiné, dříve oznámené shromáždění, přičemž mezi svolavateli nedošlo k dohodě. Pokud není možné určit, které oznámení došlo dříve, rozhoduje se losem.

U obou těchto důvodů platí, že je lze uplatnit pouze tehdy, pokud svolavatel nevyhověl návrhu úřadu konat shromáždění na jiném místě a v jinou dobu.

Zákaz z důvodu **závažného nebezpečí** pro zdraví účastníků musí být opět objektivně odůvodněn. Mezi důvody pro vyslovení zákazu shromáždění by dle okolností konkrétního případu mohly patřit bezprostřední riziko pro zdraví osob v důsledku utonutí v místech zasažených povodní, v místech bezprostředního rizika protržení přehrady, v místech dlouhotrvajících požárů, v místech zasažených pandemií. Dále se může jednat např. o situaci, kdy je shromáždění s cílem upozornit na znečištění ovzduší svoláno před chemickou továrnou, kde právě došlo k úniku nebezpečné látky apod.

Městský soud v Praze ve svém rozhodnutí ze dne 18. 8. 2000 v souvislosti se zasedáním MMF a Světové banky v Praze konstatoval: „Má-li dojít v místě a čase oznámených shromáždění k mimořádnému soustředění většího počtu chodců a vozidel a současně má být obecné užívání pozemní komunikace v tomto místě výrazně omezeno, je to důvod pro předpoklad, že při kumulaci většího počtu osob ve velmi omezeném prostoru by účastníkům shromáždění hrozilo závažné nebezpečí pro jejich zdraví.“

Naproti tomu Krajský soud v Brně v rozhodnutí ze dne 28. 5. 2000 uvedl, že „pouliční průvod pořadatelsky zajištěným a akceptovatelným omezením dopravy sám o sobě nepředstavuje žádné obecně známé závažné ohrožení zdraví účastníků průvodu“.

U zákazu shromáždění z důvodů konání jiného, dříve oznámeného shromáždění ve stejném místě a stejném čase je třeba upozornit na následující. První a druhé oznámení o konání shromáždění se porovnávají dle konkrétního místa a času. **V pořadí druhé oznámení není možné zakázat jako celek, zákaz lze vyslovit pouze na konkrétní dobu a místa, která se shodují v prvním i druhém oznámení o konání shromáždění.**

Příklad porovnání dvou oznámení, která se shodují v místě a čase konání

Porovnání shromáždění oznámených na den 12. listopadu 2009

Porovnávané hodnoty	Svolavatel X	Svolavatel Y
Doba konání:		
12:30–13:00	*	
13:00–14:00	*	
14:00–15:00	*	*
15:00–16:00	*	*
16:00–17:00	*	*
17:00–18:00	*	*
Trasa průvodu – veřejná prostranství, ulice		
výchozí místo nádraží ČD – ul. 5. května	*	*
ul. 5. května	*	*
ul. Nádražní	*	*
ul. Školní	*	*
ul. 5. května	*	
náměstí Míru spodní a horní část	*	*
ukončení horní část náměstí Míru	*	
ul. Pod Věží		*
ul. Lanškrounská		*
ul. Bratří Čapků		*

ul. Marie Pujmanové		*
ul. Tovární		*
ul. 5. května		*
ukončení nádraží ČD		*

souběh uvedených hodnot

Shromáždění svolavatele Y je tedy možné zakázat v čase od 14:00 do 18:00 na ulicích 5. května, Nádražní, Školní a na náměstí Míru.

Před vydáním rozhodnutí o zakázaní konání druhého oznámeného shromáždění v časech, které se shodují s prvním oznámením, musí obecní úřad sdělit druhému svolavateli střet jeho akce s akcí prvního svolavatele a nabídnout druhému svolavateli tři varianty řešení:

- 1) konání druhého shromáždění v jiný den,
- 2) konání druhého shromáždění v jiný čas,
- 3) zprostředkování dohody mezi oběma oznamovateli shromáždění.

Teprve pokud svolavatel nepřistoupí na žádné z navržených kompromisních řešení, je shromáždění za výše uvedených podmínek možno zakázat.

Praktické problémy

Jak řešit situaci, kdy má vést trasa pouličního průvodu s předpokládaným větším počtem účastníků po pozemní komunikaci, jejíž součástí je tramvajový pás? Je možné po svolavateli vyžadovat např. předložení dohody s provozovatelem MHD o dopravních opatřeních, která budou přijata v souvislosti s oznamovaným shromážděním?

Vyžadovat takovéto dohody svolavatelem není možné, neboť omezení shromáždovacího práva je možné pouze na základě zákona. Novela zákona v tomto směru by mohla představovat nepřípustné omezení shromáždovacího práva provozovatelem MHD, nad rámec Listiny základních práv a svobod.

Zákaz shromáždění podle ustanovení § 10 odst. 3 shromažďovacího zákona

Obec může shromáždění zakázat také z toho důvodu, že by mohlo dojít k zablokování dopravy. V této souvislosti existuje celkem bohatá rozhodovací praxe jak českých soudů, tak ESLP. Za jakých podmínek tedy může být shromáždění zakázáno podle tohoto odstavce?

Rozsudek NSS ze dne 4. 9. 2007, č. j. 5 As 26/2007-90

Ustanovení § 10 odst. 3 zákona o právu shromažďovacím hovoří o nutném omezení dopravy, tedy předpokládá, že k takovému omezení při konání shromáždění, zvláště pak formou pouličního průvodu, obvykle dochází. Omezení dopravní komunikace není nutné účelově spojit se shromážděním pouze s úmyslem upozornit na negativní jevy, které budou způsobeny provozem na nich. *Omezení dopravy či zásobování musí být shledáno ve velké intenzitě*, musí být tak výrazné, aby bylo způsobitelné vyvolat závažný rozpor se zájmem obyvatelstva. *Musí se proto jednat o omezení dopravy na důležitém místě, po delší dobu a ve větším rozsahu*, aby bylo skutečně nezbytné takové shromáždění zakázat pro nepřiměřenost důsledků jím vyvolaných v dopravě a v zásobování.

Omezením volného pohybu zboží z důvodu shromáždění s cílem upozornit na problémy v životním prostředí se zabýval i Evropský soudní dvůr v případě Schmindberger proti Rakousku. Ačkoliv role ESD je oproti ESLP poněkud odlišná, musel se i ESD s otázkou shromažďovacího práva vypořádat. ESD konstatoval, že ani zablokování dopravy na jedné z nejvytíženějších rakouských dálnic není porušením volného pohybu zboží, neboť shromáždění bylo plně v souladu s rakouským právem, pořadatelé dopředu zablokování dopravy avizovali. Vzhledem k cíli, který shromáždění sledovalo, tedy upozornění na přílišnou dopravu, byl prostředek, tedy zablokování dopravy na téměř dva dny, přiměřený.

Jak tedy vyplývá z výše uvedené citace, omezení zásobování či dopravy musí být skutečně velmi závažné, ve velké intenzitě. V praxi by šlo např. o zablokování dopravy v řádu i několika dní. Omezení dopravy během jednoho odpoledne není pro zákaz shromáždění dostatečným důvodem. Takový zákaz pak soudy pravidelně ruší také proto, že i zákaz musí být řádně odůvodněn.

V případě zákazu kvůli omezení dopravy je nutné doložit např. frekventovanost komunikací, nemožnost využít jiné trasy, vytíženost dopravních komunikací v průběhu pracovního týdne a o víkendu (resp. frekventovanost ve vztahu k danému shromáždění) apod. Stanovisko silničního správního úřadu mnohdy nepostačí. Nutné je také odůvodnit, proč je zákaz shromáždění přiměřený k zásahu do základních práv, tedy proč je shromáždění v závažném rozporu se zájmy obyvatelstva. Odůvodnění rozhodnutí musí obsahovat skutkové a právní úvahy správního orgánu.

Nad rámec nyní posuzovaného případu je nutno zdůraznit, že výkon shromažďovacího práva v podobě průvodů, demonstrací a podobných akcí se stejně jako např. výkon práva svobody projevu z povahy věci nebude uskutečňovat mimo obydlená místa, nýbrž právě v místech, kde se pohybují ostatní lidé. Výkonem tohoto práva organizátoři (svolavatelé) logicky chtějí oslovit co největší okruh osob, zaujmout jejich pozornost, a to do jisté míry i za cenu určitých komplikací vyvolaných shromážděním v podobě zvýšeného hluku, dopravních omezení, ztížené možnosti průchodu těmito místy, omezení využití služeb apod. Jednostranné nadřazení těchto potíží nad výkon shromažďovacího práva prostřednictvím zákazu shromáždění by znamenalo, že stát, jeho orgány či samospráva nejsou schopny materiálně zajistit naplnění jedné ze základních ústavních svobod. To by ve svém důsledku mohlo vést až ke znemožnění konání většiny podniků spojených s větší účastí osob na veřejnosti přístupných místech, ať už by jejich obsah byl jakýkoliv (od náboženské pouti přes sportovní a kulturní akce, vojenské přehlídky až po politické mítinky). Nezbytnost zákazu každého konkrétního shromáždění tak musí být vždy posuzována i v souvislosti s jinými obdobnými akcemi, a je-li důvod pro zákaz shledán, musí být vždy dostatečně jednoznačně odůvodněn a vyjádřen.

Praktické problémy

Častým problémem je střet práva shromažďovacího s právem obligačním vyplývajícím z nájemní smlouvy, který se v praxi projevuje časovou a místní kolizí veřejných shromáždění s kulturními, sportovními či jinými obdobnými akcemi.

Taková kolize není důvodem zákazu veřejného shromáždění ve smyslu § 10 odst. 2 shromažďovacího zákona, ačkoliv jsou tyto jiné akce mnohdy velkého rozsahu, většinou se připravují s mnohem větším časovým předstihem a náklady na jejich organizaci jsou mnohonásobně vyšší než na veřejné shromáždění. Aby organizátoři vyloučili nebezpečí narušení své akce byť řádně oznámeným veřejným shromážděním, oznamují i takové akce jako veřejné shromáždění.

Při střetu práva shromažďovacího s jiným právem (např. právem z nájemní smlouvy) je třeba vážit (poměřovat) konkurující si práva a omezení jednoho či více z nich je nutné zdůvodnit za použití principu proporcionality. Právo shromažďovací je politické právo zaručené č. 19 Listiny základních práv a svobod, má přednost před právem vyplývajícím z nájemní smlouvy. Při uzavírání nájemních smluv se obcím doporučuje zapracovat do těchto smluv rozvazovací podmínku, na jejím základě by smlouvou nebyly vázány, pokud by bylo na pronajatém veřejném místě oznámeno konání shromáždění.

Je svolavatel shromáždění, které naplní podmínky zvláštního užívání komunikace ve smyslu § 25 odst. 6 písm. e) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, povinen splnit podmínky dané právními předpisy na úseku provozu na pozemních komunikacích? V praxi je dopad shromáždění na provoz na pozemních komunikacích shodný s dopadem pořádání sportovních, kulturních, zábavních a podobných akcí. Svolavatelé v praxi organizační opatření (jednání s provozovatelem MHD, dopravní policií apod.) často opomíjejí a při plánování trasy pouličních průvodů zohledňují spíše její „atraktivitu“ než minimalizaci dopadů shromáždění na okolí, přičemž organizaci řádného průběhu shromáždění je pak za svolavatele nucena převzít na místě zejména Policie ČR.

Zákon o právu shromažďovacím povinnost svolavatele splnit podmínky dané právními předpisy na úseku provozu na pozemních komunikacích obsahuje – viz § 6 odst. 5 shromažďovacího zákona.

LHŮTY PRO ZÁKAZ SHROMÁŽDĚNÍ

Obec by měla vždy vyhodnotit, zda jsou opravdu splněny podmínky pro zákaz a zda takovéto rozhodnutí dokáže řádně odůvodnit. Oznámení o konání shromáždění je podáním ve smyslu § 37 správního řádu, jak vyplývá z § 177 a 154 správního řádu. Pokud nejsou k dispozici dostačené důkazy pro zákaz shromáždění, je přesto dobré shromáždit co nejvíce podkladů o chystané akci pro případný zákaz shromáždění v jeho průběhu.

Při zvažování zákazu shromáždění je nutné mít na mysli i nutnost dodržet třídní lhůtu pro vydání rozhodnutí. Soud pak má rovněž povinnost rozhodnout do tří dnů o opravném prostředku. Soud musí zajisté respektovat principy spravedlivého procesu vůči účastníkům řízení, musí ovšem postupovat způsobem, který nebude narušovat právo se shromažďovat. Třídní lhůta je velmi krátká, proto musí jednat soud neodkladně a využít všech možných prostředků, které povedou k dodržení zákona. Protože je ústavně zaručeno právo každého na veřejné rozhodnutí o jeho věci a v jeho přítomnosti tak, aby se mohl vyjádřit ke všem navrženým důkazům, nebude možné dodržet desetidenní lhůtu k předvolání, ale bude nutné jednání nařídit v nejbližší možné době, třeba i následující den. V těchto případech přichází v úvahu i předvolání pomocí faxu, telefonu či za pomoci kurýra.

Rozsudek NSS ze 4. 9. 2007, č. j. 5 As 26/2007-91

Zákon o právu shromažďovacím stanoví, že soud rozhodne o opravném prostředku do 3 dnů. Toto ustanovení (§ 11 odst. 3) obsahuje právní normu speciální vůči právní normě obsažené v soudním řádu správním, a proto je nutno ho přednostně uplatnit. Soud proto musí dodržet lhůtu stanovenou mu zákonem. Ústavní právo dle čl. 19 odst. 1 Listiny pokojně se shromažďovat je konkretizováno zákonem o právu shromažďovacím, pokud by nebylo rozhodnuto o opravném prostředku v souladu s požadavkem rychlosti soudního rozhodnutí stanoveným zákonem o právu shromažďovacím, došlo by k porušení práva shromažďovacího.

OPRÁVNĚNÍ OBEČNÍHO ÚŘADU (A DALŠÍCH OSOB) V DOBĚ KONÁNÍ SHROMÁŽDĚNÍ (§ 12 ZÁKONA)

Pokud tedy není shromáždění zakázáno již před jeho konáním, nastává další, průběhová fáze shromáždění. Ani během této fáze není obecní úřad bezmocný a je povinen aktivně dbát na dodržování zákona.

Rozpustit shromáždění lze tehdy, je-li to nezbytné v demokratické společnosti a na základě zákona. Shromažďovací zákon stanoví následující zákonné podmínky, za nichž lze shromáždění rozpustit:

- 1) Jestliže **se shromáždění koná, ačkoliv bylo zakázáno**, zástupce úřadu (v případě jeho nepřítomnosti příslušník Policie České republiky ve službě) **vyzve** svolavatele, aby shromáždění neprodleně **ukončil**. Pokud svolavatel neučiní účinná opatření, aby se účastníci pokojně rozešli, sdělí zástupce úřadu účastníkům, že shromáždění je **rozpuštěno**, a vyzve je, aby se pokojně rozešli. Sdělení musí obsahovat důvody k rozpuštění a upozornění na následky neuposlechnutí této výzvy a musí být učiněno takovým způsobem, aby bylo účastníkům srozumitelné a aby se s ním všichni účastníci shromáždění mohli seznámit.
- 2) Jestliže **se shromáždění koná, ačkoli nebylo oznámeno**, bude obdobným způsobem rozpuštěno, jestliže nastaly okolnosti, které by odůvodnily jeho zákaz podle § 10 odst. 1 až 3. To platí i pro shromáždění, která nebyla svolána, a pro shromáždění, která se konají ve večerních hodinách a pokračují i po stanovené době ukončení.
- 3) **Shromáždění, které bylo oznámeno a nebylo zakázáno**, může být uvedeným způsobem rozpuštěno, jestliže

- se podstatně odchýlilo od oznámeného účelu takovým způsobem, že v průběhu shromáždění nastaly okolnosti, které by odůvodnily jeho zákaz podle § 10 odst. 1 – tedy že shromáždění ve skutečnosti směřuje k výzvě popírat nebo omezovat osobní, politická nebo jiná práva občanů pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání a sociální postavení nebo k rozněcování nenávnosti a nesnášenlivosti z těchto důvodů; dopouštět se násilí nebo hrubé neslušnosti; jinak porušovat ústavu a zákony
- nebyly splněny povinnosti účastníků shromáždění podle § 7 odst. 3 a 4, tj. účastníci shromáždění nesmějí mít u sebe stříelné zbraně nebo výbušniny ani jiné předměty, jimiž lze ublížit na zdraví, lze-li z okolností nebo z chování účastníků usuzovat, že mají být užity k násilí nebo pohrůzce násilím, resp. účastníci shromáždění nesmějí mít obličej zakrytý způsobem ztěžujícím nebo znemožňujícím jejich identifikaci.

Shromáždění, které se koná, aniž bylo oznámeno, a shromáždění, které bylo oznámeno a nebylo zakázáno, může zástupce úřadu rozpustit stanoveným způsobem, jestliže účastníci shromáždění páchají trestné činy a nápravu se nepodařilo zjednat jiným způsobem, zejména zákrokem proti jednotlivým pachatelům. V nepřítomnosti zástupce úřadu tak může učinit velící příslušník Policie České republiky.

Zárok směřující k rozpuštění shromáždění **provádí policejní útvar na základě rozhodnutí zástupce úřadu; bez tohoto rozhodnutí může provést tento zárok příslušník Policie České republiky** v případech stanovených v odstavci 2 nebo 6 (tj. za nepřítomnosti zástupce úřadu). Jestliže byl zárok směřující k rozpuštění shromáždění proveden bez rozhodnutí zástupce úřadu, policejní útvar úřad o provedeném zároku vyrozumí.

Proti rozpuštění shromáždění může svolavatel nebo účastník shromáždění podat do 15 dnů námitky u soudu, který rozhodne, zda shromáždění bylo, nebo nebylo rozpuštěno v souladu se zákonem (pro toto řízení se přiměřeně použijí ustanovení soudního řádu správního).

K PRAKTICKÝM OTÁZKÁM ROZPUŠTĚNÍ SHROMÁŽDĚNÍ NA MÍSTĚ

Výše je podrobně popsána úprava obsažená ve shromažďovacím zákoně. Nyní se podrobněji podíváme na praktické aspekty rozpouštění shromáždění.

Pokud není shromáždění z jakéhokoliv důvodu zakázáno před jeho konáním, je stále možné ho rozpustit ze zákonem vymezených důvodů v jeho průběhu.

Shromáždění rozpouští zástupce obecního úřadu, pouze pokud není přítomen, rozpouští shromáždění příslušník Policie ČR. Může nastat situace, kdy zástupce obecního úřadu sice v místě konání shromáždění je, ale v okamžiku, kdy nastanou okolnosti, za nichž lze shromáždění rozpustit, není veliteli opatření k dispozici. Doporučujeme, aby byl zástupce úřadu v těsném kontaktu s policií, a podařilo se tak takové situaci zabránit. Pokud však dojde k tomu, že policie shledá důvody pro rozpouštění shromáždění, ale zástupce úřadu nelze nikde dostihnout, je možné, aby příslušník policie rozpustil shromáždění sám, tedy jako by zástupce obecního úřadu nebyl na shromáždění přítomen.

Proto, aby bylo rozpouštění shromáždění na místě dobře zvládnuto, je klíčová komunikace mezi zástupci úřadu a policií. Policie a obec by měly navázat úzkou spoluprací již v okamžiku oznámení shromáždění, měl by být rovněž jasně stanoven způsob komunikace.

Zástupce obecního úřadu, mnohdy starosta, je však často osoba bez skutečné znalosti dané problematiky, která se odvolává na nemožnost rozpustit shromáždění bez vyhodnocení situace znalcem. Není vhodné a ani nutné, aby starosta jednal pouze na pokyn znalce. To by pak došlo k situaci, kdy shromáždění fakticky rozpouští znalec. Je na úřadu, aby na shromáždění vyslal jako svého zástupce dostatečně kompetentní osobu. **Obecní úřad musí získat kvalitní informace již před konáním akce, a to nejen od policie, ale i z veřejně přístupných zdrojů, jako jsou například internetové stránky svolavatele, diskuse na webu, grafické ztvárnění pozvánek či celkové prezentování akce na veřejnosti.** V případě potřeby má policie řadu odborníků, kteří jsou schopni poskytnout zástupcům obcí kvalitní informace o symbolice, jednotlivých účastnících akce, pořadatelích, svolavateli a celkovém kontextu tak, aby následně mohl zástupce úřadu kvalitně rozhodnout a svoje rozhodnutí odůvodnit. Ve většině případů však k vyhodnocení není třeba znaleckého posuzování ani jiných zvláštní znalostí, např. pokud dochází k vyslovenému rasistickému napadání menšin pro jejich národnost, rasu a náboženství či k oslavování nacistických představitelů.

Z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 3. 2009, č. j. 11 Ca 146/2008-65

Při posuzování otázky, zda byly splněny podmínky pro rozpuštění shromáždění je však nutno dle názoru soudu vycházet nejen z **obsahu uvedeného projevu** (pozn. soud má na mysli projev přednesený během shromáždění do doby, než bylo rozpuštěno), ale je nutno **posuzovat i další okolnosti s tímto shromážděním bezprostředně související**. V daném případě **nelze nepřihlídnout k pozvánce**, která byla uveřejněna na webových stránkách. Soud dále konstatoval, že je nutno hodnotit i **místo shromáždění, obsah plakátu**, který byl účastníkům shromáždění vyvěšen.

Soud žalobci přisvědčil v tom, že výslovná výzva k nelegitimnímu chování nebyla učiněna, nicméně soud rovněž konstatoval: „**Lze si však jen obtížně představit, že by svolavatel shromáždění projevil takovou dávku neopatrnosti či neznalosti, že by takový výslovný projev učinil.**“ Soud však z dalších okolností dovedl, že k výzvě chovat se nelegitimním způsobem došlo.

Rozhodnutí o rozpuštění shromáždění nemá písemnou formu, nejde totiž o individuální správní akt, který by se písemně vyhotovoval a doručoval účastníkům, ale o faktický pokyn učinění při shromáždění, které naplnilo zákonné důvody rozpuštění. Zákon o právu shromažďovacím ani nestanoví, že zástupce úřadu vydá rozhodnutí, které se má doručovat, ale sděluje účastníkům, že shromáždění je rozpuštěno a vyzve je, aby se rozešli. Sdělení (nikoli rozhodnutí) musí obsahovat důvody pro rozpuštění (viz ustanovení § 12 odst. 1 shromažďovacího zákona).

Z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 3. 2009, č. j. 11 Ca 146/2008-65

(...) **sdělení o rozpuštění shromáždění je úkolem, kterým je nutno neprodleně reagovat na nastalou situaci na místě samém a nelze tento úkon považovat za správní rozhodnutí se všemi náležitostmi, které stanoví správní řád pro rozhodnutí správního orgánu.** Charakteru sdělení ostatně odpovídá i postavení soudu, který rozhoduje o námitkách, který nepřezkoumává toto sdělení, nýbrž posuzuje, zda shromáždění bylo nebo nebylo rozpuštěno v souladu se zákonem (§ 13 zákona č. 84/1990 Sb.).

V průběhu shromáždění se samozřejmě uplatňují nejen zákon shromažďovací, ale všechno platné právo! K těm nejdůležitějším patří zejména zákon o obcích, trestankový zákon, zákon o obecních komunikacích atd. Policie pak zejména může využít všech institutů zakotvených v zákoně o policii.

Praktické problémy

Co je důvodem pro rozpuštění shromáždění?

Důvody pro rozpuštění jsou stanoveny zákonem. Zákon nelze vykládat tak, že k výzvě chovat se nelegitimním způsobem dochází pouze tehdy, když dojde k výslovné výzvě k nějakému jednání.

Během shromáždění dochází k rasistickým útokům na minority, napadání přistěhovalců, přihlášení se k neonacistickým myšlenkám. Je tedy nutné pečlivě poslouchat projevy a vyhodnocovat jejich obsah. Mnohdy se stává, že řečníci mluví nejen česky, ale i německy. V takovém případě je vždy nutné pečlivě sledovat i cizojazyčný text, neboť jeho následný český překlad nebývá vždy odpovídající originálu.

Je k rozpuštění shromáždění zapotřebí znalec?

K závěru, že shromáždění není v souladu se zákonem, a že je tedy možné ho rozpustit, není žádoucí řídit se pouze stanoviskem znalce.

Úřad má mít u problematických shromáždění dostatek informací již před samotným začátkem shromáždění (z pozvánek, z webu) a intenzivně spolupracovat s policií. S vyhodnocením projevů účastníků (tedy nejen řečníků, ale i způsobu oblečení účastníků, tiskovin distribuovaných během akce, textů písní, které shromáždění doprovází atd.) během samotného shromáždění může pomoci rovněž policie. Ta disponuje řadou kvalitních odborníků, kteří mohou obecnímu úřadu pomoci identifikovat extremistické projevy.

Jak má správní orgán rozpustit shromáždění?

Rozpuštění shromáždění je třeba provést dostatečně hlasitě, a pokud je to třeba, tak i v cizích jazycích. Obecní úřad musí být v kontaktu s policií, která může následně provést zákrok proti shromáždění.

Rozpuštění shromáždění podléhá přezkumu v rámci správního soudnictví. Správní orgán tedy musí rozpuštění shromáždění řádně odůvodnit. K tomu slouží jednak záznamy projevů, audiovizuální nahrávky průběhu akce, materiály rozdávané v průběhu, jednak další zdroje informací, které souvisejí s daným shromážděním (webové stránky, pozvánky na akci apod.).

Je nutné zároveň se sdělením zástupce obecního úřadu předat i písemné vyhotovení rozhodnutí?

Ne. Rozhodnutí o rozpuštění shromáždění na místě není individuální správní akt, ale faktický pokyn k učinění při shromáždění, které naplnilo zákonné důvody pro rozpuštění. Sdělení (nikoli rozhodnutí) musí obsahovat důvody pro rozpuštění (viz ustanovení § 12 odst. 1 shromáždovacího zákona).

Pokud účastníci míří na shromáždění se zbraněmi (pálky, obušky...), lze ho již v tuto chvíli rozpustit? *Shromáždění, které se koná, bylo oznámeno a nebylo zakázáno, může být podle § 12 odst. 5 zákona o právu shromažďovacím rozpuštěno, pokud účastníci na shromáždění nesou pálky, obušky a další předměty, jimiž lze ublížit na zdraví, a lze-li z konkrétních okolností nebo z chování účastníků usuzovat, že tyto předměty mají být užity k násilí nebo k pohrůzce násilím. Shromáždění lze rozpustit v případě, když jsou zbraně vneseny již přímo do shromáždění, když byli ozbrojení účastníci shromáždění zadrženi či zjištěni bezprostředně před shromaždištěm (musí být nepochybné, že ozbrojené osoby jsou účastníky shromáždění) nebo byli zadrženi či zjištěni v ulicích, kudy má projít průvod (zbraně si zde připravují, ukrývají).*

Je možné shromáždění zakázat, pokud svolavatel nemá dostatečný počet pořadatelů, a tudíž nemůže dbát na pokojný průběh?

Skutečnost, že svolavatel nezajistil dostatečný počet pořadatelů, a tudíž nemůže dbát na pokojný průběh shromáždění, sama o sobě není důvodem pro vydání rozhodnutí o zákazu shromáždění. Zákon o právu shromažďovacím nestanoví tuto skutečnost jako důvod pro zákaz oznámeného shromáždění.

Ministerstvo vnitra pravidelně zveřejňuje informace o problematice extremismu na území ČR na svých webových stránkách, na <http://www.mvcr.cz/clanek/dokumenty-kriminalita-zpravy-o-extremismu.aspx> tak můžete získat řadu užitečných informací a poznatků.

OPRÁVNĚNÍ A POVINNOSTI SVOLAVATELE A ÚČASTNÍKŮ SHROMÁŽDĚNÍ

Svolavatel je oprávněn (§ 6 zákona) činit všechna opatření ke svolání shromáždění, zejména je oprávněn v souladu s oznámeným účelem shromáždění osobně, písemně nebo jinak zvát k účasti na něm. Svolavatel má též právo, aby bylo pozvání na shromáždění ve vhodném čase vyhlášeno místním rozhlasem. Úřad poskytuje podle možností a okolností svolavateli pomoc. Je-li důvodná obava, že shromáždění bude rušeno, může svolavatel požádat úřad nebo příslušný útvar Policie České republiky, aby byla shromáždění poskytnuta ochrana. Svolavatel vydává přímo nebo s pomocí pořadatelů účastníkům pokyny k zajištění řádného průběhu shromáždění.

Oprávnění svolavatele podle předchozího odstavce zaniká, nebyla-li platně splněna oznamovací povinnost podle § 5 nebo bylo-li shromáždění zakázáno.

Svolavatel je povinen

- a) poskytnout úřadu na jeho žádost součinnost nezbytnou k zajištění řádného průběhu shromáždění a splnit povinnosti stanovené zvláštními právními předpisy;
- b) zajistit potřebný počet způsobilých pořadatelů starších 18 let;
- c) řídit průběh shromáždění tak, aby se podstatně neodchylovalo od účelu uvedeného v oznámení;
- d) dávat závazné pokyny pořadatelům;
- e) dbát o pokojný průběh shromáždění a činit opatření, aby nebyl narušován;
- f) shromáždění ukončit.

Nepodaří-li se svolavateli při narušení pokojného průběhu shromáždění zjednat nápravu, **požádá** bez zbytečného odkladu o potřebnou pomoc úřad nebo příslušný útvar Policie České republiky a vlastními prostředky vyzve účastníky k obnovení pokojného průběhu shromáždění. Může tak učinit též, jestliže se účastníci po ukončení shromáždění pokojně nerozejdou.

Povinnosti účastníků shromáždění (§ 7 zákona)

- a) Účastníci shromáždění jsou povinni dbát pokynů svolavatele a pořadatelů podle § 6 a zdržet se všeho, co by narušilo řádný a pokojný průběh shromáždění.
- b) Po ukončení shromáždění jsou jeho účastníci povinni se pokojně rozejít. Je-li shromáždění rozpuštěno, jsou povinni neprodleně opustit místo shromáždění. V rozchodu jim nesmí být žádným způsobem bráněno.
- c) Účastníci shromáždění nesmějí mít u sebe stříelné zbraně nebo výbušniny. Rovněž u sebe nesmějí mít jiné předměty, jimiž lze ublížit na zdraví, lze-li z okolností nebo z chování účastníků usuzovat, že mají být užity k násilí nebo pohrůžce násilím.

- d) Účastníci shromáždění nesmějí mít obličej zakrytý způsobem ztěžujícím nebo znemožňujícím jejich identifikaci po celou dobu konání shromáždění.

Porušení zákonem stanovených povinností je přestupkem podle § 14 zákona o právu shromažďovacím. Obecné podmínky odpovědnosti za přestupek a pravidla pro projednání přestupku upravuje zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Z výše uvedeného vyplývá, že pořadatel má povinnost zajistit během průběhu celého shromáždění nezbytnou součinnost. Dodržovat přitom musí nejen zákon o právu shromažďovacím, ale samozřejmě i další právní normy. Svolavatel je povinen dbát na pokojný průběh shromáždění.

Pokud tedy shromáždění není zakázané a obec má obavy o řádný průběh akce, je vhodné uspořádat se svolavatelem jednání, na němž se bude řešit otázka, jak bude svolavatel dbát na pokojný průběh shromáždění, upozorní se na případně poddimenzovaný počet pořadatelů apod.

Praktické problémy

Redaktor časopisu Reflex se dostavil na MHMP a sdělil, že jeho jménem někdo svolal shromáždění, a domáhal se zrušení oznámeného shromáždění, nebylo mu však možné vyhovět. Nebylo totiž možné zjistit, zdali v oznámení uvedený svolavatel a zástupce oprávněný jednat jménem svolavatele existují (chybělo datum narození).

Svolavatelem je vždy skutečný svolavatel, nikoli „nastrčená osoba“. Sezná-li příslušný úřad nastrčenou osobu, jedná se o neplatné oznámení podle § 5 odst. 6 shromažďovacího zákona, neboť údaje uvedené v oznámení jsou neúplné a nepřesné.

Po ukončení shromáždění dochází k výtržnostem. Je možné z tohoto důvodu shromáždění téhož svolavatele příště zakázat?

Dochází-li po ukončení shromáždění k výtržnostem, tedy k páchání přestupků, zakročí policejní orgán, který přestupek vyřídí buď blokově (je-li v blokovém řízení příslušný), nebo zjištěné přestupky oznámí příslušnému orgánu obce.

Skutečnost, že při předchozím shromáždění došlo k páchání přestupků jednotlivými účastníky shromáždění není důvodem pro zákaz nově oznámeného shromáždění.

Co se stane, když svolavatel neplní svoje povinnosti?

Svolavatel se může dopustit přestupku na úseku práva shromažďovacího, pokud nesplní následující povinnosti:

- 1) nesplnil oznamovací povinnost,*
- 2) nevydává sám nebo s pomocí pořadatelů účastníkům shromáždění pokyny k zajištění řádného průběhu shromáždění,*
- 3) nepožádá bez zbytečného odkladu o potřebnou pomoc úřad nebo příslušný útvar Policie České republiky a vlastními prostředky nevyzve účastníky shromáždění k obnovení pokojného průběhu shromáždění, nepodaří-li se mu při narušení zjednat nápravu.*

Je svolavatel odpovědný i za pokojný rozchod účastníků po skončení akce?

Lze mu nepokoje přičítat k tíži do budoucna?

Pokud se po ukončení shromáždění účastníci pokojně nerozejdou, může svolavatel shromáždění žádat o potřebnou pomoc úřad nebo Policii České republiky. Jedná se o oprávnění svolavatele, nikoli o jeho povinnost.

Nezajistí-li svolavatel pokojný rozchod účastníků shromáždění po skončení akce, nelze mu tuto skutečnost přičítat při oznamování nového shromáždění, tato skutečnost není důvodem pro zákaz nového shromáždění.

PŘESTUPKY PROTI PRÁVU SHROMAŽĎOVACÍMU

Přestupky proti právu shromažďovacímu projednávají obecní úřady obcí s rozšířenou působností, v jejichž správním obvodu byl přestupek proti právu shromažďovacímu spáchán, a to v řízení provedeném podle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Skutkové podstaty přestupků proti právu shromažďovacímu jsou uvedeny v § 14 zákona o právu shromažďovacím.

Přestupku se dopustí ten, kdo

- 1) svolává nebo pořádá shromáždění, aniž splnil oznamovací povinnost, pořádá shromáždění, které bylo zakázáno, nevydává přímo či s pomocí pořadatelů účastníkům shromáždění pokyny k zajištění řádného průběhu shromáždění nebo nepožádá bez zbytečného odkladu o potřebnou pomoc úřad nebo příslušný útvar Policie České republiky a vlastními prostředky nevyzve účastníky k obnovení pokojného průběhu shromáždění v situaci, kdy se svolavatel nepodaří při narušení pokojného průběhu shromáždění zjednat nápravu;
- 2) neuposlechne pořádkových opatření svolavatele nebo určených pořadatelů shromáždění nebo těmto osobám brání v plnění jejich povinnosti;
- 3) neoprávněně ztěžuje účastníkům shromáždění přístup na shromáždění nebo jim v tom brání;
- 4) má jako účastník shromáždění u sebe stříelnou zbraň, výbušninu nebo jiné předměty, jimiž lze ublížit na zdraví, a z okolností nebo z jeho chování lze usuzovat, že mají být užity k násilí nebo pohrůžce násilím;
- 5) jako účastník shromáždění má obličej zakrytý způsobem ztěžujícím nebo znemožňujícím jeho identifikaci (obličej nesmí být zakrytý kdykoli v průběhu shromáždění);
- 6) neoprávněně vnikne do shromáždění;
- 7) nepřístojným chováním brání účastníkům ve splnění účelu shromáždění;
- 8) brání účastníkům, aby se pokojně rozešli;
- 9) zabrání neoprávněně, úmyslně a v podstatném rozsahu jinému ve výkonu práva shromažďovacího.

Za přestupky lze ukládat napomenutí nebo pokuty.

V blokovém řízení lze za přestupky uložit pokutu do výše 1000,- Kč.

V příkazním řízení lze za přestupky uvedené v bodech 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8 a 9 proti právu shromažďovacímu uložit pokutu do výše 4000,- Kč. Za přestupek uvedený v bodě 4 lze v příkazním řízení uložit pokutu do výše 1000,- Kč.

V řízení s ústním jednáním lze za přestupky uvedené v bodech 1, 2 a 3 uložit pokutu do výše 5000,- Kč, za přestupek uvedený v bodě 4 pokutu do výše 1000,- Kč, za přestupky uvedené v bodech 5 a 6 pokutu do 10 000,- Kč a za přestupky uvedené v bodech 7, 8 a 9 lze uložit pokutu do výše 7000,- Kč.

Kromě vypočtených skutkových podstat přestupků proti právu shromažďovacímu v § 14 shromažďovacího zákona lze porušení ostatních povinností stanovených shromažďovacím zákonem stíhat jako přestupek proti pořádku ve státní správě podle § 46 odst. 1 zákona o přestupcích včetně sankcí v jednotlivých typech řízení.

Je nutné důsledně dbát na postih osob, které se dopustily přestupku!

Praktické problémy

Svolavatel není přítomen nebo přítomen je, ale nedbá na pokojný průběh shromáždění, nevydává pokyny pro pokojný průběh shromáždění.

Pokud se pořadatel na shromáždění osobně nedostaví, nebude zřejmě schopen plnit své zákonné povinnosti ani prostřednictvím svých pořadatelů.

Jestliže pořadatel neprovede při narušení pokojného průběhu shromáždění nápravu, a nesplní tak povinnost požádat bez zbytečného odkladu o potřebnou pomoc úřad nebo příslušný útvar Policie České republiky a vlastními prostředky vyzvat účastníky k obnovení pokojného průběhu shromáždění, dopouští se přestupku proti právu shromažďovacímu podle § 14 odst. 1 zákona o právu shromažďovacím. Za ten mu může být uložena bloková pokuta do výše 1000,- Kč, pokuta v příkazním řízení do výše 4000,- Kč nebo pokuty v řízení s ústním jednáním do výše 5000,- Kč a povinnost nahradit náklady přestupkového řízení ve výši 1000,- Kč.

Řeší se zbraně, které byly odebrány účastníkům, v rámci přestupkového řízení?

Zbraně a pálky odebrané během konání shromáždění mohou být v rámci řízení o konkrétních přestupcích podle § 14 odst. 2 písm. c) zákona o právu shromažďovacím prohlášeny za propadlé nebo za zabrané. Zda bude správní orgán (obecní úřad obce s rozšířenou působností) prohlašovat v přestupkovém řízení zbraně nebo pálky za propadlé nebo zabrané, záleží na okolnostech konkrétního případu s ohledem na splnění podmínek pro prohlášení propadnutí věci (viz § 15 zákona o přestupcích) nebo pro prohlášení zabraní věci (viz § 18 zákona o přestupcích).

Svolavatel neplní povinnosti vyplývající z ustanovení § 6 odst. 5 shromažďovacího zákona, a to například v souvislosti s plněním povinností vyplývajících ze zákona o pozemních komunikacích. Lze z tohoto důvodu shromáždění zakázat? Jaké hrozí svolavateli sankce?

Nesplnění povinnosti uvedené v § 6 odst. 5 shromažďovacího zákona je stíhatelné jako přestupek proti pořádku ve státní správě podle § 46 odst. 1 zákona o přestupcích. Tohoto přestupku se dopustí ten, kdo poruší jinou právní povinnost, než která je uvedena v § 21 až 45 zákona o přestupcích, stanovenou zvláštním právním předpisem (tedy i povinnost stanovenou v § 6 odst. 5 ZOPS). Za tento přestupek je možné v blokovém řízení uložit pokutu až do výše 1000,- Kč, v příkazním řízení napomenutí nebo pokutu až do výše 4000,- Kč a v řízení s ústním jednáním napomenutí nebo pokutu až do výše 30 000,- Kč + povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1000,- Kč.

Z důvodu nesplnění povinnosti stanovené v § 6 odst. 5 shromažďovacího zákona nelze shromáždění zakázat, postih za přestupek je na místě provést.

SPOLUPRÁCE POLICIE ČR A OBCÍ KOORDINAČNÍ DOHODY PODLE ZÁKONA O POLICII

OBECNĚ K PŮSOBNOSTI

Ustanovení § 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, vymezuje věcnou působnost Policie ČR, tedy druh a šíři úkolů v oblasti vnitřního pořádku a bezpečnosti státu. Tato působnost je obecná, subsidiární vůči působnostem ostatních bezpečnostních institucí v oblasti vnitřního pořádku a bezpečnosti státu v tom smyslu, že zatímco ostatní bezpečnostní instituce mají v oblasti vnitřního pořádku a bezpečnosti pouze specializované úlohy, které stanoví příslušné zvláštní zákony, **Policie ČR se stará o vnitřní bezpečnost všeobecně**. V případě, že není k ochraně vnitřního pořádku a bezpečnosti v určité oblasti působnosti speciálně zákonem povolán určitý orgán veřejné moci, nastupuje subsidiárně působnost Policie ČR.

Mezi orgány veřejné správy, se kterými Policie ČR dle § 14 zákona o Policii ČR spolupracuje, jsou uvedeny mimo jiné i obce. Nelze totiž opominout jejich působnost v oblasti vnitřního pořádku a bezpečnosti. **Dle § 35 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obecním zřízení, zodpovídají za záležitosti veřejného pořádku ve svém obvodu obce. Primární odpovědnost za zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku má tedy obec, nikoliv Policie ČR.**

Neznamená to samozřejmě, že by odpovědnost za bezpečnost a veřejný pořádek při extremistických akcích ležela primárně na obcích (ochrana bezpečnosti a veřejného pořádku v souvislosti s projevy extremismu přednostně spadá do pravomoci Policie ČR), ale to, že se na řešení daných situací musí podílet všechny zainteresované subjekty v rámci svých možností, oprávnění a pravomocí a v co nejvyšší míře spolupráce.

Koordináční dohody podle ustanovení § 16 zákona o Policii ČR

§ 16 odst. 1 zákona o Policii ČR:

„Útvar policie určený policejním prezidentem může uzavřít písemnou koordinační dohodu s obcí nebo městskou částí hlavního města Prahy za účelem stanovení společného postupu při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku.“

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, v § 16 uvádí možnost využití kvalitativně nového nástroje spolupráce organizačních článků Policie ČR určených policejním prezidentem a obcí. Tímto nástrojem je institut písemné koordinační dohody o vzájemné spolupráci při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku.

Cílem koordinačních dohod je:

- zlepšit a prohloubit možnosti vzájemné kooperace obcí a Policie ČR,
- zkoordinovat plnění úkolů Policie ČR v oblasti veřejného pořádku s plněním působnosti obcí v oblasti místních záležitostí veřejného pořádku a naplnění principů community policing.

Koordinační dohody upravené tímto ustanovením

- představují nástroj institucionalizace horizontální kooperace a spolupráce mezi obcí a příslušným útvarem Policie ČR
- jde o organizační ujednání, nikoliv právně závazný akt, ze kterého by jejím stranám vznikaly práva a povinnosti, jejichž neplnění by se dalo formálním způsobem sankcionovat
- z povahy koordinační dohody plyne, že nejde o veřejnoprávní smlouvy ve smyslu § 159 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, jak ji zná např. § 3a zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii.

OBSAH KOORDINAČNÍCH DOHOD

V § 16 odst. 3 zákona o Policii ČR je vymezen demonstrativní výčet náležitostí koordinačních dohod.

Koordinační dohody by měly obsahovat:

- stanovení společného postupu při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku
- vymezení úkolů obce a policie v oblasti předcházení protiprávním jednáním porušujícím veřejný pořádek a při porušení veřejného pořádku v obci
- stanovení podílu (personálního, materiálního, finančního atd.) na plnění výše uvedených úkolů
- způsob vyhodnocování plnění úkolů stanovených dohodou a odstraňování souvisejících nedostatků
- určení doby, na kterou se dohoda uzavírá
- stanovení způsobu a podmínek případného poskytování finančních prostředků na plnění úkolů v oblasti místních záležitostí veřejného pořádku.

V koordinační dohodě však nejde a nemůže jít o jakýkoliv druh přenášení výkonu státní správy či samosprávy.

Místní záležitosti veřejného pořádku totiž spadají na straně obcí do samostatné působnosti (do samosprávné působnosti) a na straně Policie ČR, resp. státu, pod výkon státní správy, jakožto součást ochrany veřejného pořádku obecně.

Je proto třeba nezaměňovat pojem koordinační dohody podle tohoto ustanovení s tzv. koordinačními veřejnoprávními smlouvami, jakožto jedním ze základních druhů veřejnoprávních smluv.

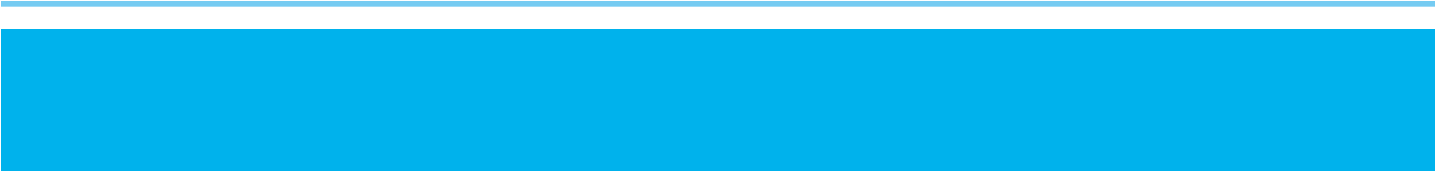

Vzor koordinační dohody je součástí závazného pokynu policejního prezidenta č. 211 ze dne 29. prosince 2008 o zavedení metody community policing do praxe u Policie ČR. Pokyn zároveň vymezuje útvary, které mohou takovou koordinační dohodu s obcí uzavřít. Jedná se o obvodní (místní) oddělení a další útvary a organizační články určené ředitelem krajského ředitelství policie a ředitelem útvaru policie s celostátní působností.

Koordinační dohody **mohou dále obsahovat i ustanovení o koordinaci v jiných oblastech, které spadají do působnosti obou orgánů.** Tak mohou být jejich součástí i ujednání právě v takových průřezových oblastech, jakými jsou spolupráce při práci s menšinami a s tím související potírání různých forem extremistické činnosti.

Součástí koordinační dohody tak mohou být například následující ujednání:

- a) obecné stanovení společné vůle k prohloubení koncepční i praktické spolupráce při řešení problémů sociálně vyloučených lokalit a s tím spjatého boje proti extremistické činnosti,
- b) koordinace činnosti při konání extremistických akcí
 - před akcí (rozdělení úkolů, informování ohrožené menšiny a spolupráce s ní...),
 - při akci (poskytování informací, uklidňování situace, ochrana veřejného pořádku v rozsahu povinností a oprávnění jednotlivých subjektů...),
 - po akci (poskytování informací médiím, vyhodnocení spolupráce...),

-
- c) výměna informací mezi Policií ČR, obcí a dalšími zainteresovanými subjekty, které působí zejména v sociálně vyloučených lokalitách (zapojení styčných důstojníků pro menšiny, terénních sociálních pracovníků a spolupráce s neziskovým sektorem). Zajištění pravidelných setkání a předávání informací o situaci v sociálně vyloučených lokalitách může být mimo jiné využito při plánování bezpečnostních opatření,
 - d) vymezení možnosti vytváření a stanovení pravidel společných hlídek obecní policie a Policie ČR, včetně stanovení postupu v případě konfliktů jejich úkolů či způsobu koordinace a velení společným hlídkám. Vzhledem k tomu, že dle § 35a odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, si mohou obce k zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku zřizovat obecní policii, může se část ustanovení koordinačních smluv týkat koordinace místně příslušného základního útvaru Policie ČR s policií obecní jakožto orgánem obce.

OBECNÍ POLICIE A EXTREMISMUS

VNITŘNÍ BEZPEČNOST STÁTU

Úkoly ve věcech vnitřního pořádku a bezpečnosti plní v České republice primárně Policie České republiky, která mj. chrání bezpečnost osob, majetek a veřejný pořádek, plní úkoly podle trestního řádu a další úkoly na daném úseku svěřené jí zákony a dalšími právními předpisy.

V souladu s právním řádem České republiky obce v samostatné působnosti ve svém územním obvodu a s ohledem na místní předpoklady a zvyklosti vytvářejí podmínky pro uspokojování potřeb občanů, včetně ochrany veřejného pořádku, respektive místních záležitostí veřejného pořádku, k jehož zabezpečení si mohou zřizovat obecní (městskou) policii.

POJEM A POSTAVENÍ OBECNÍ POLICIE

Podle zákona o obecní policii je obecní policie orgánem obce, zřizovaným a zrušovaným zastupitelstvem obce v samostatné působnosti. Jejím hlavním úkolem je zabezpečovat místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti obce. Na místní záležitosti veřejného pořádku lze nahlížet jako na určitou podmnožinu veřejného pořádku, jejíž atributy z pohledu působnosti obce a jejích orgánů lze odvodit z § 10 a § 35 zákona o obcích.

Z těchto ustanovení zákona o obcích ani ze zákona o obecní policii a předpisů souvisejících pak nevyplývá, že by obec, resp. obecní policie, nesla odpovědnost za potírání negativních společenských jevů, mezi něž extremismus nesporně patří.

V České republice je 6249 obcí, z nichž 353 zřídilo obecní (městskou) policii. Do obecních policií je v České republice zařazeno přibližně 8800 strážníků.

VĚCNÁ A MÍSTNÍ PŮSOBNOST OBECNÍ POLICIE

Obecní policie v rámci plnění svého hlavního úkolu – zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti obce – mj. přispívají k ochraně bezpečnosti osob a majetku. Z dikce zákona o obecní policii tedy vyplývá, že obecní policie nejsou jedinou institucí, která by výše zmíněnou činnost měla provádět bezvýhradně sama, tj. bez spoluúčasti ostatních osob (organizační složky státu, podnikající i nepodnikající právnické a fyzické osoby).

Je pravdou, že strážník je povinen poskytnout pomoc každému, ovšem pouze v rozsahu svých povinností a oprávnění stanovených zákonem. Míra pomoci strážníka komukoliv je pak limitována jeho odborným výškolením a vycvičením.

Je nepochybné, že eliminace projevů extremismu (ať v rovině individuální, nebo většího počtu osob) vyžaduje nasazení specializovaných sil Policie ČR včetně pořádkových, a nikoliv strážníků, kteří k individuálním ani hromadným zákrokům (včetně těch pod jednotným velením), na rozdíl od Policie ČR, nejsou vyškoleni, vycvičeni a vybaveni odpovídajícími ochrannými prostředky. O působení obecní policie v trestním řízení pak nelze hovořit vůbec, protože obec, obecní policie nejsou orgány činnými v trestním řízení.

Podle názoru odboru bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra je zabezpečování veřejného pořádku v souvislosti s projevy extremismu přednostně v kompetenci Policie ČR, která v součinnosti s obcí (ve smyslu zákona o právu shromažďovacím a dle zákona o Policii ČR – viz koordinační dohody podle § 16 cit. zákona), případně s obecní policií plní zde pouze subsidiární roli zejména při ochraně bezpečnosti osob a majetku, může realizovat příslušná opatření bezpečnostního charakteru, a to jak povahy preventivní, tak i represivní.

Je pravdou, že obecní policie se podílí na prevenci kriminality v obci. Ze samé podstaty charakteru obecních policií nelze hovořit o potírání extremismu z jiné polohy, než jak bylo uvedeno výše, tj. z hlediska podpůrné role Policie ČR při ochraně veřejného pořádku.

STANOVISKO ODBORU BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY MINISTERSTVA VNITRA KE SMÍŠENÝM HLÍDKÁM

Na Policii České republiky, která je zřízena zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, a na obecní policii zřízenou zákonem č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, je nutno nahlížet jako na dva výrazně odlišné subjekty. Pro přehlednost si dovoluujeme poukázat na odlišnosti obou subjektů.

Policie České republiky

- je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor s hierarchickou strukturou, se vztahy nadřízenosti a podřízenosti; v policii se takzvaně „velí“, provádějí se zákroky pod jednotným velením a podobně,

- plní řadu úkolů v oblasti vnitřní bezpečnosti, je primárním subjektem, který ji zajišťuje; byť jsou některá oprávnění Policie České republiky (zejména z pohledu výkonu „pořádkové služby“) nazvána stejně, obsahově se liší (zejména co do rozsahu možnosti zásahu do práv a svobod třetích osob) od obdobných oprávnění obecní policie (např. použití rozdílných donucovacích prostředků v jiných případech); naproti tomu obecní policie plní v dané oblasti pouze subsidiární roli,

- příslušník policie je ve služebním poměru, který se řídí speciálním zákonem – služebním zákonem; podmínky pro přijetí a setrvání ve služebním poměru jsou diametrálně odlišné od obecní policie,

- příslušník policie je jednotně vyškolen a vycvičen k plnění úkolů podle zákona; prochází povinným celoživotním vzděláváním,

- policie pokrývá území celého státu a zajišťuje celoročně trvalou, nepřetržitou službu 24 hodin denně po celý rok.

Obecní (městská) policie

- obecní policie je orgán obce zřizovaný a zrušovaný (kdykoliv) zastupitelstvem obce v samostatné působnosti obce obecně závaznou vyhláškou za účelem zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v působnosti obce, tj. včetně místní působnosti vymezené územím obce (pokud nebereme v úvahu uzavřené veřejnoprávní smlouvy podle zákona o obecní policii),

- strážník je zaměstnanec obce v pracovním poměru k obci, který se řídí zákoníkem práce s drobnými odchylkami obsaženými v zákoně o obecní policii,

- za školení a výcvik strážníka k používání donucovacích prostředků a realizaci dalších oprávnění podle zákona odpovídá obec, přičemž odbornou způsobilost strážníka ověřuje při zkoušce Ministerstvo vnitra,

- v České republice je evidováno celkem 6249 obcí a je zřízeno pouze 353 obecních (městských) policií. Obecní policie tedy nepokrývají celé území státu. Podle statistických údajů jsou 2/3 obecních (městských) policií tvořeny 1–10 strážníky; to znamená, že tyto obecní (městské) policie nejsou schopny zabezpečit 24hodinovou nepřetržitou „službu“.

Problematika smíšených hlídek naráží, právě s ohledem na značnou rozdílnost subjektů, na poměrně neřešitelnou problematiku právních vztahů. Když zejména:

- policista nemůže velet „civilní osobě“ (strážníkovi) a naopak, s ohledem na různé charaktery vztahu k zaměstnavateli; policista může maximálně požádat strážníka o pomoc jako kteroukoliv jinou osobu;

- značný problém mohou smíšené hlídky činit v oblasti odpovědnosti za škodu a při náhradě za škodu způsobenou při výkonu oprávnění, a to jak z pohledu členů smíšené hlídky, tak i ze strany osob, vůči kterým byl realizován zákrok, úkon či jiné opatření; vyvstává otázka – kdo bude škodu hradit, když zákrok provedla smíšená hlídka (právně není možné, aby policie a obec zaplatily po polovině výše škody), nebo se bude zkoumat individuální odpovědnost jednotlivých členů každé ze stran;

- jak již bylo zmíněno, to platí i pro vzájemnou úhradu škody mezi policií a obcí, pokud újmu dozná např. strážník, kterému policista „uložil“ něco vykonat, a strážník k tomu např. nebyl vyškolen či vycvičen;

- v konkrétní okamžik, ale i z obecného hlediska nemusí být priority policie a obce totožné, a to nejenom z pohledu obtížnosti „vzniku“ smíšené hlídky, ale i z pohledu možnosti okamžitého „rozpuštění, opuštění“ smíšené hlídky jednou ze stran; mimo území obce (nebereme-li v úvahu veřejnoprávní smlouvy podle zákona o obecní policii) nemá strážník obecní policie žádné pravomoci a stává se běžným občanem; jak se tedy bude postupovat, když pošle operační důstojník policistu na druhý konec „okresu“?

Problematická by byla i funkce smíšených hlídek z pohledu správního a trestního řízení:

- pokud policista zahájí úkon nebo zákrok (nikoliv ve správním řízení), nemusí být strážník oprávněn a schopen (jiné školení, výcvik) úkon nebo zákrok převzít a dokončit (jiný obsah oprávnění);

- ve správním řízení, kde platí zásada jednotnosti správního řízení (kdo zahájil první úkon, ten musí řízení dokončit), stejná zásada platí i pro úkony před zahájením řízení (kdo odhalí přestupek, správní delikt, musí konat), je nepřijatelné, aby se na projednání přestupku podílela jak obecní policie, tak i Policie České republiky (to neplatí pouze v případě trestných činů); vyvstává otázka, jak bude vymezena příslušnost k projednání protiprávního jednání (přestupek, správní delikt), když obě složky jsou povinny konat z moci úřední – kdo bude konat jako první (pozor na kompetenční spory – pozitivní i negativní);

- v oblasti trestné činnosti strážník pouze Policii České republiky oznamuje důvodné podezření ze spáchání trestného činu; může zajistit místo trestného činu proti vstupu nepovolaných osob, může též zjistit osobní údaje svědků – to je vše, jiné úkony provádět nemůže;

- kontrolu Policie České republiky provádí její vnitřní kontrolní orgány a Inspekce policie; tyto kontrolní orgány nemohou a nesmí kontrolovat obecní policii, naproti tomu obecní policii kontroluje zřizovatel, resp. jeho orgány, ty však nemohou kontrolovat policisty Policie České republiky,

- kdo a jak bude řešit stížnosti na postup členů společné hlídky – Inspekce policie, nebo orgány obce za využití ustanovení § 175 a násl. správního řádu; nejdříve se bude muset zjistit, která „strana“ hlídky se měla tzv. „něčeho špatného“ dopustit (viz část k odpovědnosti za škodu).

Neobyčejně problematická bude i situace kolem ekonomické stránky smíšených hlídek, resp. otázky, kdo bude příjemcem vybraných pokut:

Podle ustanovení § 85 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, plyne výnos z pokut vybraných příslušníky Policie České republiky do příslušného státního rozpočtu, naproti tomu výnos z pokut uložených strážníky obecní policie plyne do rozpočtu obce. Nutně tedy vyvstává otázka, jakým způsobem se budou oba subjekty „dělit o zisk“?

Shrnutí

S ohledem na výše uvedené nejasnosti a problémy spojené s činností smíšených hlídek odbor legislativy a koordinace předpisů a odbor bezpečnostní politiky nedoporučují plošné vytváření smíšených hlídek. Výše uvedené rozdílnosti obou subjektů mohou vyvolat v činnosti případných smíšených hlídek těžko řešitelné právní a faktické problémy.

Na druhé straně si lze představit vytvoření smíšené hlídky za účelem splnění konkrétního úkolu (zejména ochrana veřejného pořádku v obci např. po taneční zábavě atd.), kdy je zcela evidentní, že nemohou nastat výše popsané problémy.

ORIENTAČNÍ KALENDÁŘ RIZIKOVÝCH DNÍ

Poznámka: Termín konání protestní akce pravicových extremistů se mnohdy přesně neshoduje s konkrétním výročním datem v kalendáři, ale zpravidla je od výročního data v kalendáři odvozen, má k němu časový vztah limitovaný několikadenním rozptylem.

*Výčet všech termínů by byl velice obsáhlý. V případě nejistoty doporučujeme **kontaktovat příslušné policejní útvary a odborná pracoviště** (Ústav soudobých dějin Akademie věd České republiky, katedry politologie a historie na jednotlivých univerzitách, regionální muzea apod.).*

LEDEN

- **18. 1.** 1941 první transport plzeňských Židů do koncentračního tábora. Možnosti antisemitských demonstrací.¹
- **27. 1.** Den památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti²
- **30. 1.** 1933 Adolf Hitler jmenován říšským kancléřem.

ÚNOR

- **13. 2.** 1945 Bombardování Drážďan angloamerickým letectvem, neonacistické akce v Drážďanech (účastní se jich i čeští neonacisté). Dobytí Budapešti sovětskou armádou, pravidelné mezinárodní setkání neonacistů v Budapešti „Day of Honour“ (účastní se ho čeští neonacisté).

¹ V roce 2008 v Plzni nahlásil Václav Bureš „Protestní pochod za svobodu slova“. Plzeňský magistrát akci zakázal.

² 27. 1. 2007 průvod Vratimovem + mítink s občany na téma „Legalizace trestu smrti“.

BŘEZEN

- **15. 3.** 1939 Nacistická okupace ČSR³
- **29. 3.** 1899 Zavražděna Anežka Hružová v Polné. Za vraždu byl neprávem odsouzen Žid Leopold Hilsner.⁴
- **30. 3.** 2004 Smrt Romana „Elmara“ Skružného⁵

DUBEN

- **8. 4.** Mezinárodní den Romů
- **8.–16. 4.** 2009 Židovský svátek Pesach (datum se určuje podle hebrejského kalendáře).
- **15. 4.** 1948 Smrt Radoly Gajdy. Obvykle připomínána v Praze na Olšanech příznivci nacionalistické Vlastenecké fronty.
- **20. 4.** 1889 Narození Adolfa Hitlera
- **30. 4.** 1945 Smrt Adolfa Hitlera (možné kolize se „svátkem čarodějnic“⁶)

³ 15. 3. 2008 se konaly v Praze protestní akce Národního odporu „proti nezávislosti Kosova, americkému radaru a válečnému štvání proti Íránu“.

⁴ Neonacisté se scházejí u hrobu Hružové.

29. 3. 2008 se uskutečnil pochod Národního odporu Jihlavou, tzv. „Pietní akce v Jihlavě“.

⁵ Roman Skružný byl v roce 2002 obžalován kvůli audionahrávce „Pravda o lži“. Z odborných vyjádření znalců vyplynulo, že jde o nejotevřenější formu propagace nacismu, neonacismu, kolaborace s nacistickým Německem a že autor hlásá rasovou, národnostní, náboženskou a částečně i třídní zášť. Kvůli smrti Skružného v roce 2004 byl celý proces zastaven.

⁶ Konec dubna přinesl v r. 2007 problémy pěti mladým osobám v Brodě: Když pálily oheň „na čarodějnice“ u rybníka Cihlář, napadla je skupina asi deseti neonacistů. Jeden z nich si obnažil přirození a hajloval.

KVĚTEN

- **1. 5.** 1933 Adolf Hitler vyhlásil 1. květen za „Den národní práce“, proto i neonacisté pořádají prvomájové demonstrace.⁷
- **8. 5.** 1945 Porážka Německa ve 2. světové válce, neonacisté den chápou jako závazek tuto porážku odčinit nebo jako vzpomínku na padlé.
- **10. 5.** 1941 Let Rudolfa Hesse (neonacistická ikona) do Velké Británie s údajným „mírovým“ poselstvím
2006 Smrt Petra „Sumce“ Chytila (Brno)⁸
- **14. 5.** 1948 Vznik státu Izrael (možnost ohlášených nebo i spontánních demonstrací se zastřeným účelem „za mír“, „proti válce“ apod.)⁹
- **16. 5.** 1999 Smrt Miloše Reha (Most, Litvínov)¹⁰
- **27. 5.** 1942 Atentát na Reinharda Heydricha

⁷ 1. 5. 2007 – Policie s pomocí těžkooděnců, jízdní jednotky a vodního děla rozehnala několik set pravicových radikálů, kteří se sjeli do Brna na pochod organizovaný hnutím Národní odpor. Proti zhruba 500 pravicových radikálů policie tvrdě zasáhla poté, co radnice městské části Brno-střed pochod těsně před jeho zahájením zakázala, a to kvůli chování jeho účastníků a symbolice Národního odporu.

⁸ Petr „Sumec“ Chytil byl významnou postavou brněnských fotbalových hooligans. Jeho kamarád ho v opilosti nechtěně zastřelil.

⁹ 14. 5. 2008 v odpoledních hodinách proběhla demonstrace Národního odporu před Palestinskou ambasádou v Praze.

¹⁰ Miloš Reho byl 16. května 1999 nalezen v Litvínově s několika bodnými ranami, kterým posléze podlehl. Pachatele policie dopadla a soud ho poslal do vězení. Pravicoví extremisté pořádají pietní akce v Mostě a Litvínově. V roce 2007 při této akci najel jeden z pravicových extremistů autem do skupiny levicových radikálů a zranil dvě osoby.

ČERVEN

- **21./22. 6.** Letní slunovrat (starogermánská tradice)
- **27. 6.** 1945 Smrt Emila Háchy (Praha)¹¹
- **30. 6.** 1934 „Noc dlouhých nožů“ v nacistickém Německu

ČERVENEC

- **20. 7.** 2001 Vražda Roma Oty Absolona ve Svitavách, využíváno jako připomínka údajného justičního omylu na soudem odsouzeném vrahovi – neonacistovi Vlastimilu Pechancovi.

SRPEN

- **11. 8.** 1957 Narození lana Stuarda¹²
- **17. 8.** 1987 Smrt Rudolfa Hesse (v neonacistické terminologii „poslední oběť 2. světové války“), pochody v Německu (pokud jsou povoleny, tak hlavně ve Wunsiedelu).
- **21. 8.** 1968 Okupace ČSSR státy Varšavské smlouvy

¹¹ Hácha je neonacisty chápán jako nositel svatováclavské ideje „česko-německého bratrství“ v duchu nacistické nové Evropy. Neonacisté se scházejí u jeho hrobu na vinohradském hřbitově.

¹² Kultovní neonacistická postava. Politicky angažovaný hudebník.

ZÁŘÍ

- **1. 9.** 1939 začátek 2. světové války
- **24. 9.** 1993 Smrt lana Stuarda
- **28. 9.** výročí úmrtí sv. Václava¹³

ŘÍJEN

- **25. 10.** 2008 Smrt Jana Strička (Rakovník)¹⁴
- **28. 10.** 1918 Vznik Československé republiky; 1922 pochod fašistů v čele s Benitem Mussolinim na Řím (možnost demonstrací radikálně nacionalistických, ale i neonacistických uskupení¹⁵)
- **30. 10.** 1932 Narození Romana „Elmara“ Skružného

LISTOPAD

- **9. 11.** 1923 neúspěšný pokus NSDAP o nacistický puč v Mnichově – využíváno jako vzpomínka na padlé v nacistickém a neonacistickém hnutí; 1925 založení jednotek SS;
V noci z 9. na 10. 11. 1938 se v Německu, k němu připojenému Rakousku a v tzv. Sudetech uskutečnil protizidovský pogrom, tzv. „křišťálová noc“ (KRISTALLNACHT)

¹³ 28. září 2008 se v Kladně uskutečnila již počtvrté Svatováclavská manifestace. Pořádání akce si vzali na starost Autonomní nacionalisté a Dělnická strana. V roce 2007 se tato akce uskutečnila 29. září.

¹⁴ Jan Stričko byl ubodán v potyčce s jiným mladíkem. Část extremistických aktivistů tento čin interpretuje jako rasově motivovanou vraždu. 27. 10. 2008 se v Rakovníku uskutečnil pietní pochod.

¹⁵ V minulosti se konaly extremistické akce např. v Praze, Brně či Ostravě.

- **17. 11.** 1939 Nacistická protistudentská represe; 1989 Pád komunismu, státní svátek, možnost demonstrací kritizujících polistopadový systém¹⁶
- **20. 11.** 1975 Smrt Francisca Franca¹⁷

PROSINEC

- **5. 12.** 1992 Smrt Daniela Hejdánka (Pardubice)¹⁸
- **8. 12.** 1984 „Den mučedníků“ („Martyrs' Day“), zabití neonacistického teroristy Roberta J. Matthewse z organizace The Order agenty FBI
- **10. 12.** 2006 Smrt Augusto Pinocheta¹⁹
- **21./22. 12** Zimní slunovrat (starogermánská tradice)

¹⁶ Pro pravicové extremisty se 17. listopad stane zřejmě významným výročím v souvislosti se střetem s policisty v Litvínově. Neonacisté se snaží z akce učinit mýtus („Bitva o Janov“). 17. 11. 2007 se konala demonstrace Národního odporu „za svobodu slova“ v Praze.

¹⁷ Francovo úmrtí si připomínal Národní korporativismus, někteří jeho členové přešli do Dělnické strany.

¹⁸ 5. 12. 1992 se v Pardubicích sešli příslušníci skinheads, z nichž někteří došli před dům obývaný Romy. Údajně na něj zaútočili a vyhrožovali jeho obyvatelům likvidací. Z okna padl výstřel, který jednoho z nich – D. Hejdánka – usmrtil. Posléze byl obžalován z vraždy Ladislav Varga, ale soud ho pro nedostatek důkazů zprostil viny. Hejdánek se stal pro pravicové extremisty obětí nepotrestané vraždy. V letech 2007 a 2008 se v Pardubicích uskutečnily pietní pochody.

¹⁹ Pinochetovu smrt si připomínal Národní korporativismus, někteří jeho členové přešli do Dělnické strany.

SEZNAM VEŘEJNÝCH AKCÍ EXTREMISTŮ V ČR V ROCE 2008

Leden

19. 1. 2008 – PLZEŇ – demonstrace Národního odporu za svobodu slova a projevu

Místo: pochod z náměstí E. Škody na náměstí Republiky

- akce zrušena magistrátem

19. 1. 2001 – PRAHA – demonstrace Autonomních nacionalistů – za svobodu projevu a slova

Místo: Palackého náměstí

Účast: cca 250 osob

Únor

9. 2. 2007 – KRNOV – pietní pochod za zemřelé Aleše Marečka a Davida Friedla

Místo: z autobusového nádraží na hřbitov

Účast: 150–200 osob

23. 2. 2008 – PRAHA – demonstrace Autonomních nacionalistů proti nezávislosti Kosova

Místo: Praha, z Palackého náměstí na náměstí Kinských

Účast: 200 osob

Březen

1. 3. 2008 – PLZEŇ – demonstrace Národního odporu za svobodu slova

Místo: z nám. E. Škody na nám. Republiky

Účast: cca 200 pravicových extremistů a 100 levicových extremistů

15. 3. 2008 – PRAHA – demonstrace Národní strany – proti okupaci ČR

Místo: Klárov

Účast: cca 25–30 osob

15. 3. 2008 – PRAHA – demonstrace Dělnické strany a Národního odporu za celistvost Srbska

Místo: ul. Mostecká

Účast: cca 100 osob

15. 3. 2008 – PRAHA – demonstrace Národního odporu proti základnám, USA a Izraeli

Místo: Hradčanské náměstí

Účast: cca 25–30 osob

22. 3. 2008 – PRAHA – demonstrace Národní strany – shromáždění ke dni boje proti pozitivní diskriminaci

Místo: Vocelova, Praha 2, před Domem národnostních menšin

Účast: cca 20 osob

29. 3. 2008 – JIHLAVA – demonstrace Národního odporu za oběti wehrmachtu ve 2. světové válce

Místo: pochod z autobusového nádraží na centr. hřbitov

Účast: cca 150 pravicových extremistů a 80 levicových extremistů

29. 3. 2008 – PRAHA – demonstrace Národního korporativismu proti porušování práv v SRN – zrušena pořadatelem

Místo: před ZÚ SRN, Praha

Duben

19. 4. 2008 – OLOMOUC – pochod Národního odporu k oslavě narozenin Adolfa Hitlera

Místo: Olomouc, z nádraží ČD na Horní nádraží

Účast: 50 osob

pochod přerušen – odklonění od ohlášeného důvodu shromáždění

19. 4. 2008 – PRAHA – pieta Vlastenecké fronty a Národní cti za generála Radolu Gajdu

Místo: Olšanské hřbitovy, Praha

Účast: cca 10 osob

Květen

1. 5. 2008 – PRAHA – demonstrace Dělnické strany a Národního odporu – oslava svátku práce

Místo: nám. Jiřího z Poděbrad

Účast: cca 600–700 osob

9. 5. 2008 – BRNO – pietní pochod Národního odporu za Petra Chytila

Místo: Židenice hřbitov

Účast: cca 100 osob

17. 5. 2008 – MOST a LITVÍNNOV – demonstrace Národního odporu za Miloše Reha

Místo: z nádr. ČD Most na hřbitov, z nádraží Litvínov na nám. Míru

Účast: cca 250 osob

Červen

14. 6. 2008 – DĚČÍN – demonstrace Autonomních nacionalistů Sever proti legalizaci drog

Místo: od východního vlakového nádraží na Smetanovo nábřeží, tzv. Rogalo

Účast: cca 200 pravicových extremistů, 100 levicových extremistů

28. 6. 2008 – BRNO – Queer Parade homosexuálů – blokáda Národního odporu

Místo: cca týdenní program, sobota pochod centrem města

Účast: cca 150 osob

Červenec

26. 7. 2008 - SVITAVY – III. ročník pochodu za Vlastimila Pechance

Místo: pochod městem z nádraží ČD na nám. Míru a zpět

Účast: cca 200 pravicových extremistů

Srpen

1. 8. 2008 – TŘEBÍČ – spontánní demonstrace Národního odporu proti sionismu

Místo: pochod městem do židovské části

Účast: cca 40 osob

16. 8. 2008 – HRADEC KRÁLOVÉ – Den svobody – spontánní demonstrace Dělnické strany a Národního odporu

Místo: pochod z nádraží ČD na Ulrichovo náměstí

Účast: cca 300 osob

16. 8. 2008 – VESELÍ NAD LUŽNICÍ – spontánní demonstrace proti levicovému extremismu

Místo: ul. Československé armády před restaurací Nagano

Září

6. 9. 2008 – ROKYCANY – spontánní demonstrace Autonomních nacionalistů Plzeňsko

Místo: sraz Plzeň Tesco, přesun Rokycany, parkoviště ul. Míru

Účast: 100 osob

28. 9. 2008 – KLADNO – Svatováclavská demonstrace Autonomních nacionalistů a Dělnické strany

Místo: sraz nádraží ČD, projevy na náměstí Sítná, dále pochod městem

Účast: cca 200 pravicových extremistů a 40 levicových extremistů

Říjen

4. 10. 2008 – JANOV – exkurze Ochranných sborů Dělnické strany

Místo: sídliště Janov

Účast: 12 pravicových extremistů a 30 Romů

10. 10. 2008 – BLANSKO – spontánní demonstrace Národního odporu proti levicovému extremismu

Místo: pochod Blanskem ke klubu, kde se scházejí levicoví extremisté

Účast: 30 osob

12. 10. 2008 – OLOMOUC – spontánní demonstrace Autonomních nacionalistů Zlínsko proti sionismu

Místo: pochod z Horního náměstí na nám. Republiky

Účast: 50 osob

18. 10. 2008 – LITVÍNŮV a JANOV – demonstrace Dělnické strany, Autonomních nacionalistů a Národního odporu proti černému rasismu

Místo: pochod z litvínovského náměstí Míru na sídliště v Janově

Účast: cca 400 pravicových extremistů a 200 Romů

27. 10. 2008 – RAKOVNÍK – pietní pochod Národního odporu za zavražděného Jana Strička

Místo: pochod z nádraží ČD na Husovo náměstí a poté do Prokopova a městem

Účast: 300 osob

28. 10. 2008 – PRAHA – demonstrace Dělnické strany ke vzniku ČSR

Místo: nám. Jiřího z Poděbrad

Účast: cca 250 osob

28. 10. 2008 – PRAHA – demonstrace Národní strany ke vzniku ČSR

Místo: Václavské náměstí

Účast: cca 40 osob

28. 10. 2008 – shromáždění Vlastenecké fronty ke vzniku ČSR

Místo: Olšanské hřbitovy

Účast: cca 10 osob

Listopad

10. 11. 2008 – PRAHA – tajná „Křišťálová noc“ pravicových extremistů

Místo: tajný pochod Starým Městem

Účast: 30–40 osob

17. 11. 2008 – LITVÍNŮV – JANOV – shromáždění Dělnické strany a Národního odporu

Místo: nám. Míru a pochod do Janova

Účast: cca 1000 pravicových extremistů + 200 občanů Litvínovska, 200 Romů

18. 11. 2008 – HAVLÍČKŮV BROD – spontánní demonstrace Národního odporu proti žluté imigraci

Místo: před Starou radnicí

Účast: cca 20–30 osob

22. 11. 2008 – KARVINÁ – demonstrace Národního odporu

Místo: pochod z nádraží ČD na náměstí TGM

Účast: 80 osob

29. 11. 2008 – VESELÍ NAD MORAVOU – pochod za Stanislava Loveckého

Místo: hřbitov

Účast: 150 osob

Prosinec

5. 12. 2008 – PARDUBICE – pieta za Daniela Hejdánka

Místo: z nádraží ČD pochodem ulicí Palackého přes třídu Míru do ul. Hlaváčova

Účast: 80 osob

6. 12. 2008 – PRAHA – demonstrace Dělnické strany

Místo: náměstí OSN

Účast: 300 osob

KONTAKTNÍ ÚŘEDNÍCI PRO AGENDU PRÁVA SHROMAŽŤOVACÍHO:

- 1. Magistrát hlavního města Prahy**
Odbor živnostenský a občanskoprávních agend
Oddělení správních činností a správního trestání
JUDr. Eva Novaková – tel.: 236 002 250 (ředitelka odboru)
Mgr. Pavel Štefaňák – tel.: 236 002 101
Bc. Václav Bíňovec – tel.: 236 004 668
- 2. Krajský úřad Středočeského kraje**
Odbor vnitřních věcí a krajský živnostenský úřad
Oddělení správních agend
Tereza Ronovská DiS. – tel.: 257 280 881
JUDr. Barbora Dukátová – tel.: 257 280 878
- 3. Krajský úřad Jihočeského kraje**
Odbor legislativy a vnitřních věcí
JUDr. Ing. Petr Holátka – tel.: 386 720 229
- 4. Krajský úřad Plzeňského kraje**
Odbor kancelář ředitele
JUDr. Pavla Sladká – tel.: 377 195 133
- 5. Krajský úřad Karlovarského kraje**
Odbor správních agend a dozoru, krajský živnostenský úřad
Oddělení správních agend
Ing. Regina Kindratová – tel.: 353 502 294

6. **Krajský úřad Ústeckého kraje**
Odbor správních činností a krajský živnostenský úřad
Oddělení správních činností
Ing. Jaroslav Švec – tel.: 475 657 307
Blanka Švecová – tel.: 475 657 385
7. **Krajský úřad Libereckého kraje**
Odbor správní
Oddělení přestupků a voleb
Mgr. Pavlína Kroupová – tel.: 485 226 434
8. **Krajský úřad Královéhradeckého kraje**
Odbor vnitra a krajský živnostenský úřad
Oddělení vnitřní správy
Světlá Horová – tel.: 495 817 153
Mgr. Štěpánka Blažková – tel.: 495 817 150
Miloslava Dymešová – tel.: 495 817 152
9. **Krajský úřad Pardubického kraje**
Odbor organizační a právní
Oddělení vnitřních věcí
Mgr. Ing. David Bohadlo – tel.: 466 026 222
10. **Krajský úřad kraje Vysočina**
Odbor sekretariátu ředitele a krajský živnostenský úřad
Oddělení právní a krajského živnostenského úřadu
Mgr. Karel Kotrba – tel.: 564 602 299
11. **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
Odbor správní a organizační
JUDr. Eva Sychrová – tel.: 541 652 216

12. **Krajský úřad Olomouckého kraje**
Odbor správní a legislativní
Oddělení přestupkové
Mgr. Hana Kiliánová – tel.: 585 508 529
13. **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**
Odbor vnitra a krajský živnostenský úřad
Oddělení správních činností
Mgr. Luboš Niessner – tel.: 595 622 242
Mgr. René Pleva – tel.: 595 622 241
Bc. Jan Berousek – tel.: 595 622 545
Mgr. Aneta Šlosarová – tel.: 595 622 192
14. **Krajský úřad Zlínského kraje**
Odbor právní a Krajský živnostenský úřad
Oddělení státního občanství a přestupků
Mgr. Blanka Durdáková – tel.: 577 043 559

DŮLEŽITÁ JUDIKATURA NSS

Veškerá judikatura NSS je volně přístupná na www.nssoud.cz

Rozsudek NSS ze dne 4. 9. 2007, č. j. 5 As 26/2007-91 ve věci J. M. proti Magistrátu hl. m. Prahy.

Rozsudek NSS ze dne 10. 10. 2007, č. j. 3 As 19/2007-55 ve věci J. B. proti Magistrátu hl. m. Prahy.

Rozsudek NSS ze dne 5. 11. 2007, č. j. 8 As 51/2007-67 ve věci Sedláček proti Magistrátu hl. m. Prahy.

Rozsudek NSS ze dne 21. 2. 2008, č. j. 2 As 17/2008-77 ve věci Bureš proti Magistrátu města Plzně.

Rozsudek NSS ze dne 15. 4. 2009, č. j. 1 As 30/2009 NSS-70 ve věci Berčík proti Úřadu městského obvodu Ústí nad Labem.

Zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím

Změna: 175/1990 Sb.
Změna: 259/2002 Sb.
Změna: 151/2002 Sb.
Změna: 501/2004 Sb.
Změna: 274/2008 Sb.

Federální shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

Úvodní ustanovení

§ 1

(1) Občané mají právo pokojně se shromažďovat.

(2) Výkon tohoto práva slouží občanům k využívání svobody projevu a dalších ústavních práv a svobod, k výměně informací a názorů a k účasti na řešení veřejných a jiných společných záležitostí vyjádřením postojů a stanovisek.

(3) Za shromáždění ve smyslu tohoto zákona se považují též pouliční průvody a manifestace.

(4) Ke shromáždění není třeba předchozího povolení státního orgánu.

(5) Jsou zakázána shromáždění v okruhu 100 m od budov zákonodárných sborů nebo od míst, kde tyto sbory jednají.

§ 2

Za shromáždění ve smyslu tohoto zákona se nepovažují:

- a) shromáždění osob související s činností státních orgánů upravená jinými právními předpisy;
- b) shromáždění související s poskytováním služeb;
- c) jiná shromáždění nesloužící účelu uvedenému v § 1 odst. 2.

§ 2a

Působnost ve věcech práva shromažďovacího v přenesené působnosti vykonává

- a) obecní úřad, v jehož územním obvodu se má shromáždění konat,
- b) pověřený obecní úřad, přesahuje-li místo konání shromáždění územní obvod obecního úřadu,
- c) krajský úřad, pokud místo konání shromáždění přesahuje správní obvod pověřeného obecního úřadu,
- d) Ministerstvo vnitra, pokud místo konání shromáždění přesahuje hranice kraje (dále jen „úřad“).

Svolání shromáždění

§ 3

Shromáždění může svolat občan starší 18 let nebo právnická osoba se sídlem na území České republiky, anebo skupina osob (dále jen „svolavatel“).

§ 4

(1) Shromáždění musí být oznamována úřadu s výjimkou:

a) shromáždění pořádaných právníckými osobami přístupných jen jejich členům či pracovníkům a jmenovitě pozvaným hostům;

b) shromáždění pořádaných církvemi nebo náboženskými společnostmi v kostele nebo v jiné modlitebně, procesí, poutí a jiných průvodů a shromáždění sloužících k projevům náboženského vyznání;

c) shromáždění konaných v obydlích občanů;

d) shromáždění jmenovitě pozvaných osob v uzavřených prostorách.

(2) Na shromáždění, které podléhá oznamovací povinnosti, může úřad vyslat svého zástupce, jemuž je svolavatel povinen vytvořit podmínky pro řádné plnění jeho úkolů, zejména mu umožnit sledování průběhu shromáždění a provedení úkonů nezbytných k případnému rozpuštění shromáždění.

(3) Rada obce může ve svém územním obvodu nařízením určit místa, kde lze konat shromáždění k účelu uvedenému v § 1 odst. 2 bez oznámení. Přitom může stanovit dobu, v níž se taková shromáždění konat nesmějí.

§ 5

(1) Svolavatel je povinen shromáždění písemně oznámit úřadu tak, aby úřad oznámení obdržel alespoň

5 dnů předem. Úřad může v odůvodněných případech přijmout oznámení i v kratší lhůtě. Za právníckou osobu předloží oznámení ten, kdo je v této věci zmocněn jednat jejím jménem. Oznámení může být předloženo též osobně v pracovní den v době mezi osmou a patnáctou hodinou. Úřad vytvoří podmínky, aby oznámení mohla být řádně přijímána.

(2) K oznámení, které svolavatel podá dříve než 6 měsíců přede dnem konání shromáždění, se nepřihlíží.

(3) V oznámení musí svolavatel uvést:

a) účel shromáždění, den a místo jeho konání a dobu zahájení; jde-li o shromáždění na veřejném prostranství, též předpokládanou dobu jeho ukončení;

b) předpokládaný počet účastníků shromáždění;

c) opatření, která provede, aby se shromáždění konalo v souladu se zákonem, zejména potřebný počet pořadatelů starších 18 let, které k organizaci shromáždění určí, a způsob jejich označení;

d) má-li jít o pouliční průvod, výchozí místo, cestu a místo ukončení;

e) jméno, příjmení a trvalý pobyt svolavatele, u právnícké osoby její název a sídlo a jméno, příjmení a bydliště toho, kdo je zmocněn v této věci jednat jejím jménem;

f) jméno, příjmení a trvalý pobyt toho, kdo je zmocněn jednat v zastoupení svolavatele.

(4) Má-li se shromáždění konat pod širým nebem mimo veřejná prostranství, je svolavatel

povinen k oznámení přiložit souhlas toho, kdo je vlastníkem, případně uživatelem pozemku.

(5) Je-li oznámení předloženo osobně, úřad to svolavatelí písemně potvrdí s uvedením dne a hodiny, kdy byla oznamovací povinnost splněna.

(6) Neuvede-li svolavatel údaje podle odstavce 2 a odstavce 3 anebo jsou-li uvedené údaje neúplné nebo nepřesné, úřad na to svolavatele při osobním předložení oznámení upozorní s tím, že nebudou-li tyto vady odstraněny, nepůjde o platné oznámení. Svolavatel je oprávněn na místě oznámení potřebným způsobem doplnit nebo upravit. Bylo-li oznámení předloženo jiným způsobem, úřad svolavatele na vady neprodleně písemně upozorní. Povinnost svolavatele podle odstavce 1 je splněna, jestliže vady oznámení byly odstraněny ve lhůtě tam uvedené.

§ 6

Oprávnění a povinnosti svolavatele

(1) Svolavatel je oprávněn činit všechna opatření ke svolání shromáždění. Zejména je oprávněn v souladu s oznámeným účelem shromáždění osobně či písemně nebo jinak zvát k účasti na něm. Svolavatel má též právo, aby pozvání na shromáždění bylo ve vhodném čase vyhlášeno místním rozhlasem. Úřad podle možností a okolností poskytuje svolavatelí pomoc.

(2) Oprávnění svolavatele podle odstavce 1 zaniká, nebyla-li platně splněna oznamovací povinnost podle § 5 nebo bylo-li shromáždění zakázáno.

(3) Je-li důvodná obava, že shromáždění bude

rušeno, může svolavatel požádat úřad nebo příslušný útvar Policie České republiky, aby shromáždění byla poskytnuta ochrana.

(4) Svolavatel vydává přímo nebo s pomocí pořadatelů účastníkům pokyny k zajištění řádného průběhu shromáždění.

(5) Svolavatel je povinen

a) poskytnout úřadu na jeho žádost součinnost nezbytnou k zajištění řádného průběhu shromáždění a splnit povinnosti stanovené zvláštními právními předpisy;

b) zajistit potřebný počet způsobilých pořadatelů starších 18 let;

c) řídit průběh shromáždění tak, aby se podstatně neodchylovalo od účelu shromáždění uvedeného v oznámení;

d) dávat závazné pokyny pořadatelům;

e) dbát o pokojný průběh shromáždění a činit opatření, aby nebyl narušován;

f) shromáždění ukončit.

(6) Nepodaří-li se svolavatelí při narušení pokojného průběhu shromáždění zjednat nápravu, požádá bez zbytečného odkladu o potřebnou pomoc úřad nebo příslušný útvar Policie České republiky a vlastními prostředky vyzve účastníky k obnovení pokojného průběhu shromáždění. Může tak učinit též, jestliže se účastníci po ukončení shromáždění pokojně nerozejdou.

(7) Vzejde-li ze shromáždění petice, postupuje

se podle zvláštních předpisů. ¹⁾

(8) Ustanovení předchozích odstavců se přiměřeně vztahují i na shromáždění, která podle § 4 nemusí být oznamována.

§ 7

Povinnosti účastníků shromáždění

(1) Účastníci shromáždění jsou povinni dbát pokynů svolavatele a pořadatelů podle § 6 a zdržet se všeho, co by narušilo řádný a pokojný průběh shromáždění.

(2) Po ukončení shromáždění jsou jeho účastníci povinni se pokojně rozejít. Je-li shromáždění rozpuštěno, jsou povinni neprodleně opustit místo shromáždění. V rozchodu jim nesmí být žádným způsobem bráněno.

(3) Účastníci shromáždění nesmějí mít u sebe střelné zbraně nebo výbušniny. Rovněž nesmějí mít u sebe jiné předměty, jimiž lze ublížit na zdraví, lze-li z okolností nebo z chování účastníků usuzovat, že mají být užity k násilí nebo pohnůzce násilím.

(4) Účastníci shromáždění nesmějí mít obličej zakrytý způsobem ztěžujícím nebo znemožňujícím jejich identifikaci.

Působnost úřadu

§ 8

Úřad může s ohledem na místní podmínky nebo na veřejný pořádek navrhnout svolavatel, aby se shromáždění konalo na jiném místě nebo v jinou dobu.

§ 9

Úřad může svolavatel, aby shromáždění konané ve večerních hodinách bylo ukončeno tak, aby nedošlo k nepřiměřenému rušení nočního klidu.

§ 10

(1) Úřad, jemuž bylo shromáždění oznámeno, je zakáže, jestliže by oznámený účel shromáždění směřoval k výzvě:

- a) popírat nebo omezovat osobní, politická nebo jiná práva občanů pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání a sociální postavení nebo k rozněcování nenávisti a nesnášenlivosti z těchto důvodů;
- b) dopouštět se násilí nebo hrubé neslušnosti;
- c) jinak porušovat ústavu a zákony.

(2) Úřad shromáždění zakáže též tehdy, jestliže

- a) se má konat na místě, kde by účastníkům hrozilo závažné nebezpečí pro jejich zdraví,
- b) na stejném místě a ve stejnou dobu se má podle dříve doručeného oznámení konat jiné shromáždění a mezi svolavatel, nedošlo k dohodě o úpravě doby jeho

konání; nelze-li určit, které oznámení bylo doručeno dříve, rozhodne se za účasti zástupců svolavatelů losováním.

(3) Úřad může shromáždění zakázat, má-li být konáno v místě, kde by nutné omezení dopravy a zásobování bylo v závažném rozporu se zájmem obyvatelstva, lze-li bez nepřiměřených obtíží konat shromáždění jinde, aniž by se tím zmařil oznámený účel shromáždění.

(4) Úřad nemůže shromáždění zakázat z důvodů uvedených v odstavcích 2 a 3, jestliže svolavatel přijal návrh národního výboru podle § 8.

§ 11

(1) O zákazu shromáždění (§ 10) nebo době jeho ukončení (§ 9) rozhodne úřad bezodkladně, nejpozději však do tří dnů od okamžiku, kdy obdržel platné oznámení.

(2) Úřad písemné vyhotovení rozhodnutí vyvěsí na své úřední desce a rozhodnutí vyhlásí místním rozhlasem nebo jiným obdobným způsobem; pokud se má shromáždění konat na území dvou nebo více obcí, úřad zajistí, aby jeho rozhodnutí bylo vyhlášeno v obcích, v nichž se shromáždění má konat. Pokud o to svolavatel požádá, zašle mu úřad současně s vyvěšením rozhodnutí na úřední desce písemné vyhotovení na vědomí. Vyvěšením na úřední desce je rozhodnutí oznámeno a svolavateli doručeno. Na žádost svolavatele mu úřad vydá písemné vyhotovení rozhodnutí. Pokud úřad ve lhůtě uvedené v odstavci 1 nevyvěsí písemné vyhotovení rozhodnutí na své úřední desce,

může svolavatel shromáždění uspořádat.

(3) Proti rozhodnutí úřadu podle odstavce 1 může svolavatel do 15 dnů od doručení podat opravný prostředek ²⁾ u soudu, k němuž přiloží písemné vyhotovení rozhodnutí ²⁾. Pro řízení platí obdobně ustanovení občanského soudního řádu o přezkoumávání rozhodnutí jiných orgánů ²⁾. Opravný prostředek nemá odkladný účinek. Soud rozhodne do tří dnů. Rozhodnutí zruší, jestliže nebyly dány důvody k zákazu shromáždění. Svolavatel je pak oprávněn shromáždění uspořádat podle původního oznámení nebo později tak, aby shromáždění bylo uskutečněno do 30 dnů od právní moci rozhodnutí soudu. Jestliže shromáždění uspořádá v pozdější době, vyrozumí o tom úřad nejpozději 1 den před konáním shromáždění.

§ 12

(1) Jestliže se shromáždění koná, ačkoliv bylo zakázáno, zástupce úřadu vyzve svolavatele, aby shromáždění neprodleně ukončil. Pokud svolavatel neučiní účinná opatření, aby se účastníci pokojně rozešli, sdělí zástupce úřadu účastníkům, že shromáždění je rozpuštěno a vyzve je, aby se pokojně rozešli. Sdělení musí obsahovat důvody k rozpuštění a upozornění na následky neuposlechnutí této výzvy a musí být učiněno takovým způsobem, aby bylo účastníkům srozumitelné a aby se s ním všichni účastníci shromáždění mohli seznámit.

(2) Za nepřítomnosti zástupce úřadu může shromáždění uvedené v odstavci 1 rozpustit způsobem tam stanoveným i příslušník Policie České republiky ve službě.

(3) Shromáždění, které se koná, aniž bylo

oznámeno podle § 5, bude způsobem uvedeným v odstavci 1 rozpuštěno, jestliže nastaly okolnosti, které by odůvodnily jeho zákaz podle § 10 odst. 1 až 3. To platí i pro shromáždění, která nebyla svolána. Odpovědnost svolavatelů za přestupek není dotčena, i když shromáždění nebylo rozpuštěno.

(4) Způsobem uvedeným v odstavci 1 se postupuje i tehdy, jestliže shromáždění konané ve večerních hodinách pokračuje i po stanovené době ukončení (§ 9).

(5) Shromáždění, které bylo oznámeno a nebylo zakázáno, může být způsobem uvedeným v odstavci 1 rozpuštěno, jestliže se podstatně odchylovalo od oznámeného účelu takovým způsobem, že v průběhu shromáždění nastaly okolnosti, které by odůvodnily jeho zákaz podle § 10 odst. 1 nebo nebyly splněny povinnosti účastníků shromáždění podle § 7 odst. 3 a 4.

(6) Shromáždění uvedená v odstavci 3 a v odstavci 5 může zástupce úřadu rozpustit způsobem stanoveným v odstavci 1, jestliže účastníci shromáždění páchají trestné činy a nápravu se nepodařilo zjednat jiným způsobem, zejména zákrokem proti jednotlivým pachatelům. V nepřítomnosti zástupce úřadu tak může učinit velící příslušník Policie České republiky.

(7) Zákrok směřující k rozpuštění shromáždění provádí policejní útvar na základě rozhodnutí zástupce úřadu; bez tohoto rozhodnutí může provést tento zákrok příslušník Policie České republiky v případech stanovených v odstavci 2 nebo 6.

(8) Jestliže byl zákrok směřující k rozpuštění

shromáždění proveden bez rozhodnutí zástupce úřadu, policejní útvar vyzoomí úřad o provedeném zákroku.

§ 13

Proti rozpuštění shromáždění může svolavatel nebo účastník shromáždění do 15 dnů podat námitky u soudu. Soud rozhodne, zda shromáždění bylo nebo nebylo rozpuštěno v souladu se zákonem. Pro řízení se jinak přiměřeně použijí ustanovení soudního řádu správního. ²⁾

§ 14

Přestupek proti právu shromažďovacímu

(1) Tomu, kdo svolává nebo pořádá shromáždění, aniž splnil oznamovací povinnost, nebo pořádá shromáždění, které bylo zakázáno, anebo poruší povinnost stanovenou v § 6 odst. 4 a 6, může být uložena pokuta do 5 000 Kč.

(2) Přestupku se dále dopustí ten, kdo

- a) neuposlechne pořádkových opatření svolavatele anebo určených pořadatelů shromáždění nebo těmto osobám brání v plnění jejich povinnosti;
- b) neoprávněně ztěžuje účastníkům shromáždění přístup na shromáždění nebo jim v tom brání;
- c) jako účastník shromáždění má u sebe stříelnou zbraň nebo výbušninu anebo jiné předměty, jimiž lze ublížit na zdraví, a lze-li z okolností nebo z jeho chování usuzovat, že mají být užity k násilí nebo pohrůžce násilím;

d) jako účastník shromáždění má obličej zakrytý způsobem ztěžujícím nebo znemožňujícím jeho identifikaci,

e) neoprávněně vnikne do shromáždění;

f) nepřístojným chováním brání účastníkům ve splnění účelu shromáždění;

g) brání účastníkům, aby se pokojně rozešli,

h) neoprávněně úmyslně zabrání jinému v podstatném rozsahu ve výkonu práva shromažďovacího.

(3) Za přešůpek podle odstavce 2 písm. a) a b) lze uložit pokutu do 5000 Kč, za přešůpek podle odstavce 2 písm. c) a d) lze uložit pokutu do 10 000 Kč a za přešůpek podle odstavce 2 písm. e) až g) pokutu do 7000 Kč.

(4) Jinak o přešůpku a jeho projednání platí obecné předpisy. ³⁾

Společná ustanovení

§ 15

Na shromáždění občanů k účelu uvedenému v § 1 odst. 2, která nebyla svolána (§ 5), se vztahují § 1, 2, § 4 odst. 3, § 7, § 12 odst. 3 a 6, § 13 a 14.

§ 16

Na řízení o zákazu shromáždění nebo o době jeho ukončení podle § 11 se nevztahují ustanovení správního řádu o správním řízení, ⁴⁾ s výjimkou ustanovení o náležitostech rozhodnutí, o písemném vyhotovení rozhodnutí a o opravě zřejmých nesprávností v písemném vyhotovení rozhodnutí ^{4a)} a ustanovení o právní moci a vykonatelnosti. ^{4b)} Řízení se považuje za zahájené dnem, kdy úřad obdržel oznámení; účastníkem řízení je svolavatel.

§ 17

Je-li v tomto zákonu lhůta určena počtem dnů, rozumí se jedním dnem doba 24 hodin od události, k níž se lhůta váže.

§ 18

Zrušen

§ 19

Ustanovení zákonů o mimořádných opatřeních v době vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu a o opatřeních proti šíření přenosných nemocí nejsou tímto zákonem dotčena.

§ 20

Zrušen

§ 21

Zrušovací ustanovení

Zrušují se:

1. zákon č. 68/1951 Sb., o dobrovolných organizacích a shromážděních, ve znění pozdějších předpisů, pokud jde o shromáždění;

2. vyhláška ministra vnitra č. 320/1951 Ú.l. (č. 348/1951 Ú.v.) o dobrovolných organizacích a shromážděních, ve znění pozdějších předpisů, pokud jde o shromáždění;

3. § 1 a 3 zákona č. 126/1968 Sb., o některých přechodných opatřeních k upevnění veřejného pořádku;

4. § 40 zákona č. 40/1974 Sb., o Sboru národní bezpečnosti.

§ 22

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Havel v.r.

Dubček v.r.

Čalfa v.r.

1) Zákon č. 85/1990 Sb., o právu petičním.

2) § 65 až 78 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní.

3) Zákon č. 60/1961 Sb., o úkolech národních výborů při zajišťování socialistického pořádku, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád).

4) Část druhá a třetí správního řádu.

4a) § 68 až 70 správního řádu.

4b) § 73 až 75 odst. 1 a 2 správního řádu

POZNÁMKY

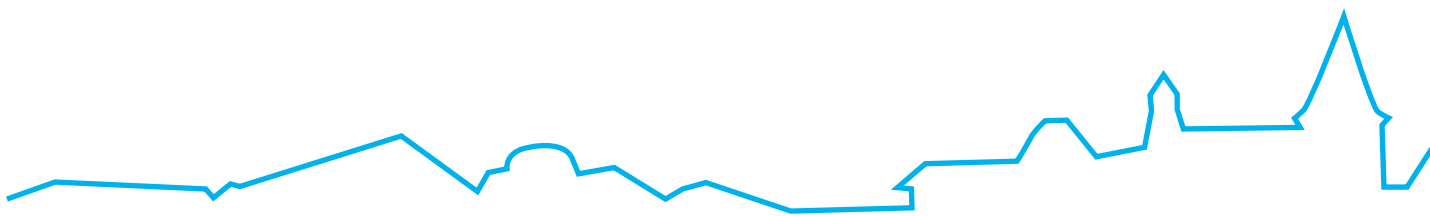
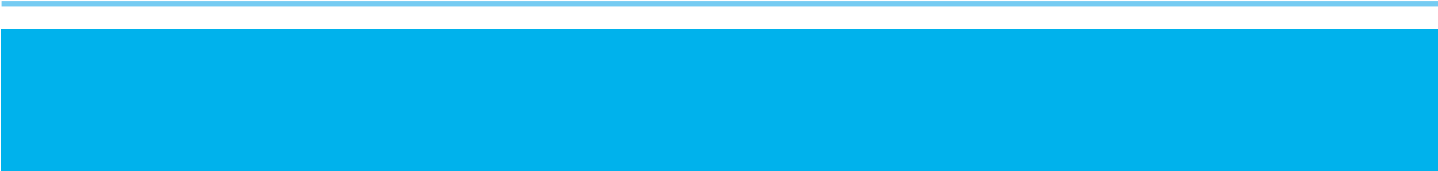

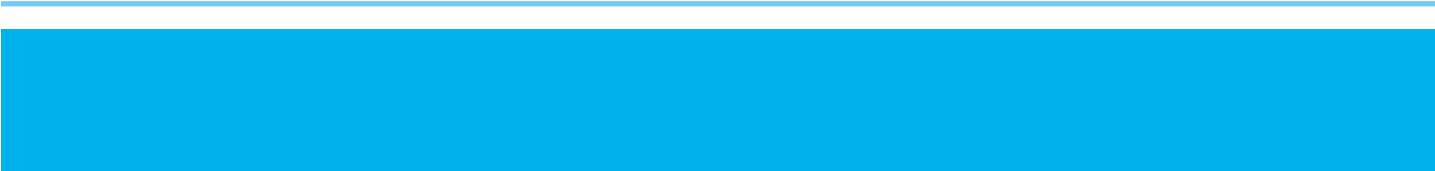
POZNÁMKY

POZNÁMKY

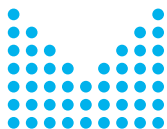

Vydalo: Ministerstvo vnitra České republiky
Tisk: Tiskárna Ministerstva vnitra
Grafické zpracování: Dema creative production

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY